

Božić potvrđuje da Bog ljubi obitelj

Jedinstvena čudesnost Kristova rođenja jest veliko otajstvo koje možemo promatrati pod više vidova. Postajući čovjekom Bog najprije pokazuje i dokazuje da ljubi čovjeka i da mu želi biti potpuno bliz. Tako božićno otajstvo, kao malo koje drugo, očituje povezanost Boga i čovjeka.

Božićno je otajstvo i otajstvo spasenja koje zahtijeva od ljudi svih vremena da

ne zaboravljaju nego da proživljuju stvarnosti vječnih i božanskih dimenzija – Boga koji jest i vječnosti koja postoji. Ovo otajstvo možemo promatrati i pod vidom radosti – Dijete nam je darovano, povijesti (ta ona se dijeli na vrijeme prije i na vrijeme poslije Kristova rođenja!) itd.

No, ima jedan vid gledanja na božićno otajstvo koji, doduše, nije zanemaren,

ali koji, zbog kriza modernoga vremena, treba uvijek iznova naglašavati – a to je obiteljski vid.

Krist je mogao na stotine različitih načina doći k ljudima, a izabrao je upravo obiteljski put. Odlučio se za obitelj, htio je obitelj (ne samo za sebe!), posvetio je obitelj, svoju i svaku ljudsku obitelj, jer je ona nužna za zdravi čovjekov, ljudski i vjerski, razvoj i rast. U njoj

U ovom broju

- Božić str. 1–3
- Za mlade str. 4–5
- Iz Crkava str. 6
- Ivan Zajc str. 7–8
- Iz misija str. 8–15
- Soc. savjetnik str. 16
- Jaslice str. 17–18
- Nove knjige str. 19
- Papa i Hrvati str. 20

„Ne bojim se za budućnost svijeta budu li majke velikodušno prihvaćale i s ljubavlju odgajale svoju djecu“. Samo tako izvršuju Božji naum s obitelji.

djeca, okružena ljubavlju, lakše nauče istinsku hijerarhiju vrednota, a prokušani se oblici morala i kulture u obitelji gotovo prirodno prelijevaju u mladenački duh koji se razvija. Obitelj je u neku ruku škola potpunije čovječnosti i socijalnih kreposti, Crkva i hram u malom, kako se u posljednje vrijeme voli kazati.

Spas osobe, uči II. vatikanski sabor, te ljudskog i kršćanskog društva usko je povezan sa sretnim stanjem u bračnoj i obiteljskoj zajednici.

A uzor svake obitelji jest Isusova obitelj.

Nažalost, kod mnogih ljudi naših dana obitelj gubi na cijeni (dakako da se to onda događa i s čovjekom!). Današnje ekonomske, socijalno-psihološke i političke prilike unijele su veliki nered u obitelji. Koliko li ih je samo razbijeno? Koliko li odvojeno, rastavljeno? Koliko li djece pati za roditeljima, a partnera za „prvom ljubavlju“ i supruga za smirenjem? – Koliko li nevolja, nesreća i jada, jer je obitelj zanemarena, zamijenjena, ostavljena?

Stradavaju nerijetko i kršćanske obitelji. I te kako stradavaju. Kršćanski slaviti Božić znači slaviti i sv. Obitelj i pitati se: što je s mojom obitelji. Da li ona sliči na Isusovu? Ako nije, treba s pomoću Kristovom, učiniti sve da ona to i postane, da duhovno oživi, da bude zajednica ljubavi, sloge, poštivanja, međupomaćanja, vjernosti, kako bi po njoj oživjela Crkva i svijet.

Od Kristova rođenja u Betlehemu nema velike koristi ako se on ne rodi u nama, u našim obiteljima. To je stara istina. Neka Vam stoga Božić bude sretan, neka Vam bude blagdan obitelji! Iv.

Pismo svijetu

O dragi, lijepi svijete! Danas ti moram reći da si divan. Ima dosta ljudi koji te samo psuju. A ni pogledali te nisu. Radujem se maštovitosti kojom dan započinješ. Sa svakim danom ti mi darivaš novu nadu, novi smijeh, činiš da iznova započinjem. Ispunjaš mi dan s tisuću izraza pažnje, pjevanjem ptica i škriptom kočnica, mirisom kave, prijateljima, pjesmom. I Bog te ljubi. Ta Sina je svoga tebi poslao da budeš još ljepši, još draži, još bogolikiji. A za tim težim i ja. Svoji smo, dakle. XY

Čežnja Badnje večeri

I

U hladnom sobičku,
stisnut u potkrovlju.

Sam...

U svetoj noći.

Na stolu...

Prazna riblja konzerva,

Mrvice starog pljesniva kruha,

Odpijena boca piva.

Krevet...

Razbacan i zgužvan, prljave plahte.

Nemiran...

Ustajem i gledam kroz prozor.

Razmišljam trenutak, dva.

Navlačim stari zgužvani kaput.

Izlazim u noć...

Žurim... Bez cilja...

Kamo...? Ne znam.

Stadtbahn, S-Bahn, Hauptbahnhof.

Na Schlossplatzu Božićne jelke

Liče mi na urešene nevjeste.

Königstrasse...

Izlozi u Božićnom ugođaju:

„Frohe Weihnachten...“.

„Stille Nacht...“

pozdravlja stari vergal.

Ljudi svečani, nekuda žure.

Kući...?

A ja...? Kamo poći?

Gdje pronaći moj Božić?!

Nema ga, usta mi puna gorčine.

Oh, shvaćam... Bauštelac,

Gastarbeiter aus Kroatien!

Potišten...

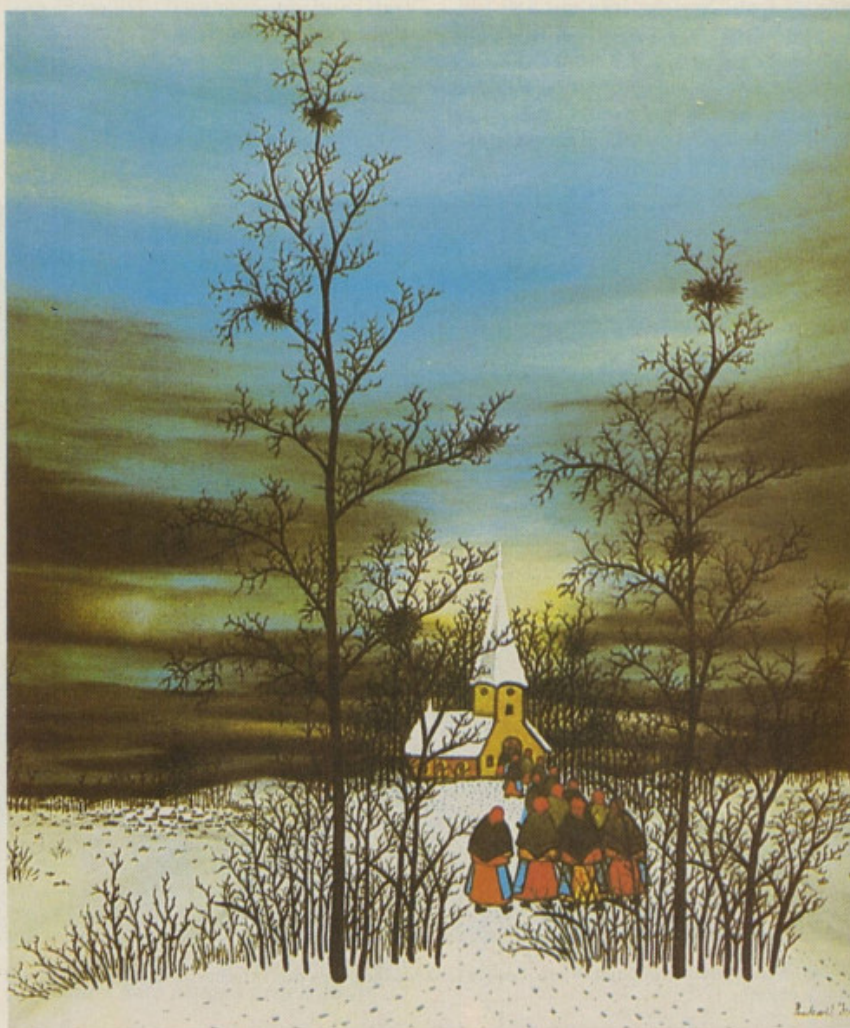
Vraćam se u potkrovlje.

Pio bih, opio se...

Tražim, piva nema,

Tražim lôže, ni nje nema.

Bacam se u krevet i zaspim...

Ivan Lacković Croatia ovaka dočarava božićnu ugođaj hrvatskih vjernika

II

Snivam...

Vraćam se doma, Badnjaku mojega
djetinjstva.

Noć je tiha, svečana i sveta.

Obasjana bjelinom snijega...

Stari pastir mjesec

Čuva nemirno stado zvijezda...

Rodna kuća...

Mati prevrće uštipke.

Mirisni bakalar „vrije”.

Dok mala seka prosipa slamu po podu,

„Čača” sa svetom vodom „škropi
čeljad”, kuću, štalu i „blago”.

Dva brata i ja...

U zanosu unosimo badnjake.

Pred nama mali braco na vratima
tepa:

„Dobro Van dosla Badn’a Vecer!”

„I z tobom zaj’dno”

Uzvrćaju sestrice, mati i baka.

Baka važno,

Puna strahopočitanja,

U lonac sa žitom usađuje Božićnu
svijeću

I na nju stavlja slatki Božićni kolač.

Baš me primamljuje...

Oh, Tri kralja su tako daleko.

Oh divote!

Mati „naređuje” stol...

Ima svakog Božjeg dara:

Bukara crnog vina, brudet se puši...

„Uštipci” posuti šećerom sami se
nude.

Teško je čekati... Samo da počne.

Cijeli je dan bio post.

Pali se svijeća...

„Čača” uzima komadić drva,

Prenosi vatru s badnjaka na svijeću.

Očima pobožno pratim sve to.

Molitva mi se čini duga...

Večera...

U svečanoj tišini.

Mali braco i seka mole baku

Da im ispriča tajnu koja se

Davno zbila u Betlehemu,

U spilji... O Isusu malom.

„Čača” ustaje,

Nazdravlja crnim vinom

Iz stare bukare...

Večera se bliži kraju.

Komadićem kruha umočenim u vino

Treba ugaziti svijeću.

Tip, top, tap

Šapuće vina kap...

Za naše najmlađe

Priča o božićnom svjetlu

Kad su anđeli navijestili pastirima da se u Betlehemu rodio Kralj svijeta, požurili su pastiri da nađu kakav lijepi dar za Dijete u jaslicama. „Ja ću mu ponijeti ovčicu!” mislio je jedan. „Ja ću kanticu svježega mlijeka!” reče drugi. „A ja ću mu ponijeti topli pokrivač da mu ne bude hladno!” povika treći.

Među pastirima bio je i jedan pastirski dječčić. Bio je siromašan i nije imao ništa što bi mogao darovati Djetetu. Žalostan potrča u štalicu. U malom kutiću koji je njemu pripadao tražio je nešto što bi Djetetu ponio na dar. Ali tu nije bilo ničega što bi sličilo na dar. U nevolji pastirski dječčić upali malu svijeću ne bi li lakše našao kakav darčić. Ali uzalud. Napokon je sjeo na pod i bio je toliko tužan da su mu suze tekle niz obraze. Tako nije ni opazio da je u štalu ušao jedan drugi pastir i da je stao preda nj. Mali se jako prepao kad je stariji pastir rekao: „Mi nosimo kralju svijeta različite darove. Ja mislim ipak da je tvoj najljepši!”

Dječčić ga je začuđeno gledao zaplakanim očima. „Ja nemam ništa”, reče sasvim tiho.

Tada se pastir nasmija i reče: „Vidi ti ovoga mališana. U ruci mu upaljena svijeća i misli da nema ama baš ništa!”

„Zar ću mu možda darovati malu svijeću?” upita dječčić uzbuđeno.

„Ništa ljepše od nje!” odgovori pastir tiho.

Tada dječčić ustane, zaštititi plamen svijeće svojom ručicom i krene na put s pastirom. Kad su drugi pastiri stigli do betlehemske štalice, bilo je u njoj hladno i tamno.

Ali kad je pastirski dječčić s malom svijećom zakoračio u štalicu, razlila se po njoj svjetlost i toplina tako da su svi mogli vidjeti Mariju, Josipa i Dijete u jaslicama.

Pastiri su klekli pred jaslice i molili su Kralja svijeta, malo Dijete kome je bilo ime Isus. Pastirski dječčić je položio svoju svijeću tik do jaslica i mogao je jasno vidjeti svjetlo u očima Marije i Josipa. „Malo svjetlo je najljepši dar!” rekoše pastiri tiho.

I svi su se radovali zbog božićnog svjetla koje je siromašnu štalu učinilo toplom i ugodnom.

Pastirski je dječčić osjećao kako u njemu samom raste toplina koja ga čini sve sretnijim. I opet je morao plakati. Ali sad od sreće.

Sve do današnjeg dana pale ljudi prije Božića svijeće, jer očekuju Božić i jer im malo svjetlo uvijek iznova donosi puno radosti i sreće.

R. Krenzer

Tiho se moli.

Gledam kuda ide dim sa svijeće.

„U se vrime godišta...”

Započinje baka,

„Porođenje ditića...”

prihvaćamo svi.

Borim se sa snom / tko zaspi nema

ponočke /

Dan, din, dan, din, don...

Na ponočku pozivlju Gospina

zvona...

III

Trgnem se, hladno mi je.

Pa to je bio samo san,

Oh, kako je bilo lijepo,

Idila...

Na obližnjoj crkvi zvone zvona.

Guši me tuga.

Htio bih pobjeći, ali gdje?

Zgrabim podrtnu,

Nekad je to bio kaput...

Izlazim žurno u noć...

Nešto me vuče!

Evo me opet na Schlossplatzu.

Isuse!

Pa to je završila Božićna ponoćka.

Ljudi se grle, ljube, čestitaju,

Svi jako sretni, svečani...

Vatromet, pucaju petarde...

Sve mi se čini nekako poznato.

Iz prikrajka motri policija.

Dva ne baš trijezna čovjeka govore:

„JA ... DIE KROATEN FEIERN

WEIHNACHT”.

Hrvatini Daleković

Izabrali smo za Vas

Kršćanin je onaj koji shvaća da je Bog došao!

Po ocjeni većine glazbenih kritičara spada **Olivier Messiaen** (rođen 1908. u Francuskoj) među najveće i najpoznatije žive skladatelje. Nedavno je Pariška opera izvela s velikim uspjehom njegove „Franjevačke scene“. Messiaen je uvjereni i praktični katolik. Časopis „Mladež i orgulje“, listopad 1984., donosi poduži razgovor novinara A. Roesslera s velikim majstorom. Na novinarovo pitanje: „Jesu li svi pokušaji približavanja Bogu po njegovu mišljenju jednako vrijedni“, Messiaen je odgovorio:

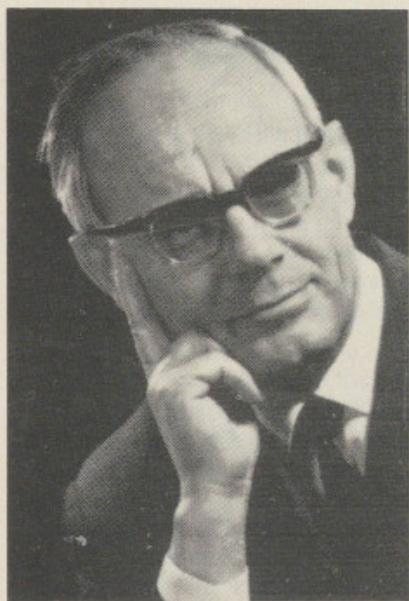
To je strašno pitanje. Mi pred sobom imamo svemir s prostranstvima, s vremenom, s mnoštvom zvijezda koje se okreću i s mnogo malih planeta među kojima je jedan koji nas posebno zanima – zemlja, jer na njoj živimo. Mi se divimo svim ovim stvarima i svi pomalo nejasno osjećamo (čak i oni koji ne vjeruju) da postoji nešto što je izvan vremena i prostora, izvan zvijezda, nešto što je izvan svega onoga što poznajemo i što drži sve to i što se može nazvati Bogom. Religija, pa to je osjećaj povezanosti s tim izvanrednim duhom koji

je izvan svega i koji je potpuno drukčiji. Bilo je osnivača religija, religioznih genija, proroka, narodnih vođa, iznimnih ljudi kao što su to npr. Muhamed, Buda, Mojsije, ali ima nešto jedinstvena što je izvanrednije od činjenice ovoga Boga koji je sasvim drukčiji, a to je: ovaj Bog koji nam izgleda drukčiji, tako dalek, tako strašan, tako nepromjenjiv, tako vječan, tako neizmjeran došao je k nama i pokušao se dati shvatiti našim jezikom, našim osjećajima, našim načinom gledanja. To je najljepši vid Božanstva, to je ono što zovemo tajnom Utjelovljenja, zato sam ja kršćanin. Ovdje ja sada ne mislim na razlike koje postoje između religija niti na razlike koje postoje između pravoslavnih, protestanata i katolika. Kršćanin je onaj koji shvaća da je Bog došao. I umjesto da bude, filozofski gledano, Bog divni i izvanredni, ali daleki, on se pokušao nama protumačiti našim sredstvima. Najčudesnija je stvar možda euharistija, jer je stavio svoje tijelo na dohvat naših ruku i jer to tijelo ostaje u našoj sredini. To tijelo, ne samo da ga ostavlja u našoj sredini, nego ostaje zauvijek u

Olivier Messiaen, jedan od vodećih svjetskih skladatelja

Božanstvu i od Uzašašća ono je združeno s Božanstvom. To je ono što sam htio protumačiti kad sam pokušao govoriti o različitim misterijima. Ali teško je to izreći riječima, jer riječi izdaju misao. Nekršćanima je teško razumjeti da je Krist Bog. Kao što reče sv. Toma Akvinski: „Kristovi su suvremenici vidjeli čovjeka. Nama je još teže – mi ne vidimo ništa“. Ali to je blaženstvo, to je najveće od svih blaženstava: „Blaženi koji ne vidješe, a vjeruju“. Uskrsnuće je razlog, klica naše nade.

Karl Rahner, jedan od najpoznatijih i najvećih teologa Katoličke Crkve

O mladima, za mlade Postoji li odgovor na pitanje zla u svijetu?

Prošle je godine ugledna izdavačka kuća „Herder“ objavila vrlo zanimljivu knjigu pod naslovom: „Moj problem. Karl Rahner odgovara mladim ljudima“. Vodeći teolog Katoličke Crkve Karl Rahner (nedavno je slavio svoj osamdeseti rođendan i malo zatim preminuo) odgovara u toj knjizi na teška i goruća pitanja koja muče mladež naših dana. Uvjereni smo da ta pitanja muče i naše mlade ljude, i ne samo njih, pa za njih i za sve naše čitatelje donosimo Rahnerov odgovor na pitanje:

Pozvani u život da budemo smrti predani?

Poštovani pater Rahner!

Veseo sam da Vam mogu pisati jer imam problem koji samo stručnjak kao Vi može riješiti.

Je ne vjerujem u Boga. To nije samo fraza kojom se mnogi mladi ljudi služe. Ja sam o tom razmišljao i vjerujem da je bolje ne vjerovati u Boga. Inače moramo priznati da je on sadist i mrzitelj ljudi. Ja sam došao do ovog zaključka pošto sam razmišljao i ustanovio da u našem svijetu ima vrlo mnogo bijede, prevare, razbojstava i slično. Kad bi Bog bio naš dobri Otac, on to ne bi dopustio. Jer nijedan otac, pa bio on i najgori, ne nagoni svoju djecu u bijedu. Unatoč tomu ja bih tak-

vog zemaljskog oca, koji bi to činio, lakše razumio nego Boga. Crkva nas uči da je Bog svemoguć. To zemaljski otac nije. Bog dakle ima apsolutnu moć, on nas je, po rimokatoličkoj vjeri i po vjeri drugih religija, stvorio i želi nam dobro. I ako on sve zna, onda je, dok nas je stvarao, morao znati kako ćemo se razvijati.

U bibliji se nalazi jedan tekst koji opisuje propast Sodome i Gomore. Ovi ljudi koji su tu stanovali također su sagriješili protiv Boga i bili kažnjeni smrću. Pripravljala li dakle Bog i svima nama uništenje? Je li nas stvorio zato da nas uništi? Ja u tom nažalost ne vidim nikakve logike, a dobrote ni u kom slučaju.

Možda smo izbjegli Božjoj moći, jer koliko ubojica koji su se ogriješili o jednu od najvažnijih zapovijedi nekažnjeno živi. Zaron više ne može izreći presude, zar on više nema moći nad nama? Ne događa li se Bogu kao i Frankensteinu komu je njegovo vlastito stvorenje izraslo iznad glave?

Vidite, da se moji pogledi ne slažu s pogledima Crkve. Bit će mi vrlo drago ako od Vas dobijem odgovor na moja pitanja.

Unaprijed srdačna hvala. Axel.

Dragi Axel!

Najprije me čudi da si ti još aktivan u grupi katoličke mladeži, iako se izjašnjavaš da si odlučni ateist. Možda se u tvojim razmišljanjima, za koja tvrdiš da su racionalna, nalazi nešto drugo. U najmanju ruku tu je pitanje da li Bog stvarno postoji.

Priznat ćeš da ja u kratkom pismu od nekoliko stranica ne mogu odgovoriti i razjasniti cijelo pitanje koje ti postavljáš.

Ipak bih htio reći da se i meni dogodi da pitanje o trpljenju u svijetu, o svim užasnim nesrećama kojih u svijetu ima, a koje prouzroči priroda ili ljudi, da to pitanje ateizma zbog patnje doživim kao jedini ateizam koji i meni daje ozbiljno misliti. Ako je netko rekao da se poslije Auschwitza ne može više vjerovati u Boga, tada ja ne držim tu rečenicu ispravnom, ali je smatram ozbiljnom rečenicom koja je rođena iz očajanja nad svim užasom što se u svijetu događa.

Ali ja se onda pitam: da li je sve to trpljenje onda podnošljivije, bolje, otklonjivije, ako je čovjek ateist? Ili je takvo stajalište onda konačno prihvaćanje svih ovih strahota u svijetu? Može li se odgovorno stajati pred tim konačnim

besmisлом? Ne mora li se upravo, ako se solidarno osjećamo s onima koji su ubijeni u plinskim komorama, s djecom spaljenom od napalm-bombi, s onima koji su bili zatvoreni u koncentracione logore itd. – ne mora li se upravo tada, iako s velikim naporom duha i srca, pretpostaviti i zaključiti da postoji beskonačnost snage, moći i ljubavi u kojoj se sve to jednom ipak mora osmišljeno i sretno riješiti?

To naravno ne znači da mi možemo pozitivno stvoriti pojam o Bogu po kom nam se sve to, sve ono što nas u dubini duše zastrašuje i dovodi do očajanja, jednostavno rješava. Tako ne. Ali ja bih tebi, jer se prizivaš na logiku i trijezno razmišljanje, želio postaviti pitanje: nije li tvoj pojam Boga tako skučen, primitivan, da mu onda trpljenje ovoga svijeta predstavlja apsolutno proturječenje?

Ako je Bog veći, a jest, i od same patnje, onda je još uvijek neshvatljivo kako patnja može postojati. Ali nije proturječenje da beskonačno dobri Bog može tu patnju u svijetu pripustiti, jer on u, premda za nas nepojmljivoj, punini života, smisla i bitka može stvarno patnju svijeta osmisлити i riješiti.

Jedan ateist za kojega je patnja apsolutno nerješiva zadnja riječ mora priznati da je ta patnja konačna, neizbježna i stalna u prirodi koja se razvija i mijenja. Ateist nema nikakvog prava ovo trpljenje svijeta uzimati ozbiljno. Za čovjeka koji vjeruje da postoji sveti, pravedni, dobri i beskonačno moćni Bog, za nj je trpljenje u svijetu pravi problem. Ni on ne rješava problema, ali on uviđa da upravo sa svoga stajališta može patnju kao pitanje uzeti radikalnije nego ateist koji se, jasno rečeno, mora pomiriti s apsurdnošću ovoga svijeta, razvojem prirode, njezina nastajanja i propadanja.

Ti sebi ne smiješ umišljati i zamišljati Boga koji bi bio nemoćan pred patnjom. Činiš li to, imaš kriv pojam o Bogu. Nije ti potrebno tvrditi da shvaćaš kako Bog i trpljenje mogu supostojati a da međusobno ne postavljaju pitanja. Ali ti ne smiješ tvrditi da Bog, stvarni Bog, koji je iznad svih tvojih ljudskih pojmova i zaključivanja o njemu, s trpljenjem ne može izići na kraj.

Marksisti su se već često narugali kršćanskoj vjeri da je opium onih koji ne mogu riješiti zemaljskog trpljenja. Ali ja te pitam: imaš li ti za siromašne,

neuspješne, gladne i umiruće, na koncu konca i za se, bolji odgovor? Ti možeš podrugljivo reći da se kršćani tješe budućim nebom, jer na ovoj zemlji ne mogu izdržati. No ja predmnijevam da ćeš ti to govoriti samo dotle dok ti je u životu sve u redu. Vjerujem da pitanje o Bogu i trpljenju na taj način, kako ti to činiš, postavljaju samo oni koji si iz luksuza mogu priuštiti da od trpljenja prave probleme. Oni koji zbilja trpe morali bi ili potpuno izgubiti svaku nadu ili tvrditi da njihovo trpljenje nije tako strašno, jer je smrt nešto najnormalnije što postoji. Ili će vjerovati u Boga, nedokučivost, u kojoj se njihovo uistinu gorko pitanje može razriješiti. No, to rješenje može doći samo po ljubavi prema tom neshvatljivom Bogu.

Ti tumačiš svoje patnje kao dokaz protiv Boga. Jesi li kada pokušao svoje iskustvo o sreći, smislu, radosti, skrovitosti, protumačiti kao dokaz iz koga bi moglo proisteći naslućivanje vječnoga Boga svjetlosti i blaženstva.

Ili trpljenje osjećaš kao zov na apsolutni protest, a dobrotu u svijetu kao nešto po sebi razumljivo. Jesi li ti, s obzirom na dvoznačje svojih iskustava, pravedan i objektivan? Razmišljaj dalje, ne uopćuj gorčine svoga života. Malo svjetla nečuvano je više od tame koja izgleda beskonačna.

Nemam dojma da je moj uvjetovano kratak odgovor posebno dobar i odlučan. Ali, možda će te potaći da budeš oprezan i da svoju argumentaciju ne smatraš kao, po sebi razumljivo, jedino sigurnom.

Tvoj Karl Rahner

Iz domovinske Crkve

Otvoren proces kanonizacije fra Ante Antića

U Zagrebu je 17. studenoga 1984. godine zagrebački nadbiskup kardinal Franjo Kuharić ustanovio sudište koje će „ispitivati život i djelovanje Sluge Božjega fra Ante Antića, člana Provincije Presvetog Otkupitelja sa sjedištem u Splitu“. Kako je Sluga Božji proveo posljednje godine života u Zagrebu, u samostanu Gospe Lurdske, Vrbanićeva 35, to zagrebačkom Nadbiskupu pripada pravo ustanovljenja sudišta koje će voditi postupak „da se utvrdi da li je Sluga Božji Ante Antić doista dostojan da ga Crkva uzvisi na čast oltara, da svjetli svima koji su u kući Božjoj“.

Ovim ustanovljenjem sudišta službeno je započeo biskupijski proces za proglašenje o. Antića blaženim i svetim. Vanjska proslava ovoga Nadbiskupova čina bit će 16. prosinca u crkvi Gospe Lurdske u Zagrebu. Delegiranim sućem ovoga sudišta imenovan je kapucin o. Hadrijan Borak. Neraspadnuto tijelo o. Antića koji je umro 4. ožujka 1965. godine počiva u kripti crkve Gospe Lurdske.

Fra Ante Antić je rođen u Šepurini kraj Šibenika. Školovao se u Sinju (tu je 1854. godine osnovana prva javna gimnazija na hrvatskom jeziku u Dalmaciji – osnovali su je franjevci!), Zaostrugu i Makarskoj. Poslije završenih teoloških

studija obnašao je službu podmagistra (pomoćnik odgojitelja franjevačkih bogoslova) da bi zatim postao glavni odgojitelj franjevačkih bogoslova na provincijskoj Visokoj školi. Generacijama i generacijama svećenika, od kojih su mnogi pomrli, bio je on uzor i učitelj u evanđeoskom nauku i franjevačkom pristupu svijetu. Uz tu svoju glavnu dužnost koju je vršio vjerno sve do svoje mirovine fra Ante je, posebno poslije umirovljenja, obavljao posao duhovnog vođe brojnih svećenika, redovnika, redovnica i laika. Sveučilišni profesori, nadbiskupi, biskupi i najobičniji svećenici i redovnici te laici nalazili su kod fra Ante Antića duhovnu utjehu i kršćansko usmjerenje. Krist, to je bio njegov život, a euharistija i Marija pomoć da Kristovim životom može (i mogu!) živjeti. Posebno se rado i dugo zadržavao u ispovjedaonici.

Zanimljivo je iz naše iseljene perspektive napomenuti da se Hrvatski centar u Frankfurtu zove „Ante Antić“.

Ako netko po zagovoru Sluge Božjega o. Antića dobije koju milost, neka to svakako javi Nadbiskupskom stolu u Zagrebu, Vicepostulaturi (Zagreb, Vrbanićeva 35) ili Hrvatskoj katoličkoj misiji u Frankfurtu.

Iv.

Fra Ante Antić

Statistički podaci o redovnicima

Prema „Vijestima“ Viših redovničkih poglavara Jugoslavije bilo je u Jugoslaviji 1. siječnja 1984. godine 2. 528 redovnika i 316 redovničkih sjemeništaraca. Franjevci u svim svojim granama tvore apsolutnu većinu s 1.776 članova. Najveća redovnička zajednica u zemlji jest Bosanska franjevačka provincija koja ima 358 članova. Zatim slijedi Provincija Presvetog Otkupitelja u Splitu s 347 članova, pa Hercegovačka franjevačka provincija s 239 članova i tako redom. Hrvatska isusovačka provincija broji 181 člana. Od ukupnog broja redovnika svećenika je 1.924, braće neklerika 264, klerika 262, a novaka 78. Najviše sjemeništaraca ima Bosanska provincija – 91, zatim Provincija Presv. Otkupitelja – 50, Hercegovačka provincija – 27, Isusovci – 22, Salezijanci – 17 itd. Najviše braće neklerika ima Isusovačka provincija (Zagreb) – 39, zatim Provincija sv. Ćirila i Metoda (Zagreb) – 31 itd. Najviše klerika ima Bosanska franjevačka provincija – 65, zatim Provincija Presv. Otkupitelja – 48, Hercegovačka provincija – 25. Provincija Presv. Otkupitelja ima najviše novaka – 15, zatim Bosanska – 9, pa Hercegovačka – 8 itd.

Iz njemačke Crkve

„Društvo mora biti u službi obitelji“

Stavovi Biskupske Konferencije Njemačke s obzirom na strance u ovoj zemlji odavno su poznati, jasni i konstantni. Već dugi niz godina njemački katolički biskupi ne prestaju ponavljati da inozemne obitelji imaju pravo na zajednički život svih svojih članova, napominjući da roditelji mogu bolje nego vlada ocijeniti što je korisnije za njihovu djecu. Vlada se smije miješati u tu roditeljsku nadležnost samo onda kad roditelji zakažu. Prema tome, zabrana dovođenja djece do 18 godina ili brač-

nog druga nije kršćanska i ne dolazi u obzir. Biskupi su i u ovoj stvari potpuno istog mišljenja kao i Ivan Pavao II koji je na svojim apostolskim putovanjima po SR Njemačkoj i Švicarskoj opetovano izjavljivao da „treba poštivati ljudska prava stranaca i s njima postupati kršćanski. Društvo bi moralo shvatiti da je ono u službi obitelji“.

Ove svoje, u kratkim crtama iznesene, stavove prema strancima Biskupska je konferencija Njemačke potvrdila i u izjavi od 19. studenoga 1984. godine. U toj

izjavi stoji između ostaloga: „... Crkva je još više spremna surađivati s odgovornima u društvu da se stanje ovdje živućih stranaca poboljša i da se stvori klima prijateljstva prema njima... Diskusije i programi neće riješiti problema stranaca. Taj problem rješavaju samo ljudi koji svoga inozemnog susjeda ili radnog kolegu susreću onako kao što bi to Krist učinio“.

U svojim stavovima prema strancima njemački se biskupi uistinu vode učenjem katoličke socijalne nauke.

Iv.

Ivan Zajc – svestrani umjetnik

(u povodu 70. obljetnice smrti)

1. Za Ivana Zajca je napisano da je bio neobično plodan skladatelj i da nema glazbena područja na kojem nije djelovao. Među ostalim, ove se godine puno spominjao i obilato su mu se izvodila crkvena djela. Čini se, da je najpoznatiji ostao u hrvatskoj kulturnoj povijesti kao glazbeni kazališni djelatnik (skladatelj i ravnatelj opere). Ali Ivan Zajc je bio odgojitelj i organizator koji se borio protiv diletantizma, a odlučno i veoma uporno zalagao se za ozbiljnost glazbene rada – za izvorno stvaralaštvo i točnu, savjesnu reprodukciju glazbenih umjetničkih djela.

Stekao je posebne simpatije scenskim remek-djelom, operom „Nikola Šubić Zrinjski“, raskošnim melodijskim djelom, desetljećima ponavljanom operom u kojoj je istaknuto hrvatsko junaštvo, narodne težnje i slobodarski ideali. Napjeve iz toga djela ponavljaju hrvatski naraštaji, kad je god opće raspoloženje pritiješnjeno nasiljem, kad se narodni obzor zamračiti teškim sjenama.

Poznatiji i prihvatljiviji od ostalih naših skladatelja Ivan Zajc je već za života os-

vajao slušateljstvo uvjerljivom i pristupačnom melodikom, svojim skladateljskim stilom (sklonost prema nekim intervalima, sekvencama, povremenom primjenom kolorature).

2. Život Ivana Zajca započeo je u Rijeci

3. kolovoza 1832. u obitelji vojnog kapelnika podrijetlom Čeha. Već u šestoj godini nastupao je javno, svirajući glasovir i gusle (violinu). Ipak je otac nagovarao sina neka se posveti pravnim naukama, a ne glazbi. No, na nagovor odgojitelja otac je popustio i mladi Ivan je otišao u Milano, gdje su mu bili učitelji S. Ronchetti-Monteviti i A. Mazzucato. Na milanskom konzervatoriju studirao je I. Zajc od 1850. do 1855. kao jedan od najdarovitijih učenika (na ispitnom tečaju dobio je nagradu za operu *La Tirolese*, 1855., a iste je godine i izvedena na školskoj pozornici). Vratio se zatim u Rijeku, počeo je raditi kao zborski ravnatelj i koncertni majstor gradskoga kazališnog orkestra. Tada je počeo skladateljski rad. U skladanju je bio brz, radio je s lakoćom sve do duboke starosti (umro je u Zagrebu, 16. prosinca 1914.). God. 1862. napustio je I. Zajc rodni grad Rijeku i otišao u Beč. No od velikih mis-

li i želja Zajc se morao zadovoljiti pisanjem opereta i jednočinki za bečko slušateljstvo (god. 1863. opereta *Mannschaft an Bord*). No u Beču je Zajc počeo skladati na hrvatski tekst (god. 1866. skladba „U boj“), ondje se upoznao s mladim hrvatskim sveučilištarcima F. Markovićem, Iv. Dežmanom, A. Šenoom, M. Divkovićem i drugima, koji su ga nagovarali neka pođe u Zagreb i neka radi na području hrvatske glazbe. Nagovarao ga je također biskup J. J. Strossmayer, pa P. Preradović.

Domoljubno raspoložen došao je Ivan Zajc u Zagreb god. 1870. U kulturnom središtu hrvatskog naroda razvio je bogatu djelatnost kao ravnatelj i zborovodja prve stalne hrvatske opere te kao ravnatelj i predavač glazbene škole u Hrv. glazbenom zavodu. Operu je vodio do njezina prvog ukinuća (1889.), a školu do svoga umirovljenja (1908.). Pripomenuti treba da je pod Zajčevim vodstvom izvedeno oko 50 opera i desetak opereta, a puno je učinio za razvitak škole Hrv. glazbenog zavoda; odgojio je nekoliko izvrsnih pjevača i pjevačica, a imao je i privatne učenike (među njima i B. Širola).

U izboru opernih djela I. Zajc je bio sklon talijanskim djelima, dok je u vlastitim vokalnim skladbama stekao simpatije – kako je već spomenuto – lakoćom melodijskih linija pa su njegove solo-pjesme i zborne skladbe bile desetljećima na rasporedu zagrebačkih koncerta, a također i u drugim hrvatskim gradovima. U ponekim je svojim djelima (Gundulićeva *Dubravka*) pokušao oponašati hrvatsku narodnu glazbu, ali nije mogao nastaviti gdje su se u glazbi našli (i stali) Ilirci.

3. Prema sačuvanim djelima i podacima o njima I. Zajc je – kako je već spomenuto – bio veoma plodan i mnogostran glazbenik. Teško ih je u sažetom članku sve popisati, ali se ne smiju zanemariti u raspravama i studijama o Zajcu.

Među orkestralnim djelima spominjem samo neka: *Sinfonisches Tongemälde*, *Sinfonička glasbena slika za kl. i orkestar*, *Frühlingssonate za kl. i orkestar*, *Graničari*, *Grosse Südslawische Festouvertüre*, *Rapsodia fiumana*, *Sonata hrvatskih plesova* i druga djela.

Komorna su mu djela primjerice: *Originale fantasia*, *Hrvatska elegična fantazi-*

(nastavak na sl. str.)

Ivan Zajc, graditelj hrvatske glazbene kulture

(nastavak s prednje str.)

ja, Canti slavi, Fuga tonale, Fantazija za violču, i glasovir, i niz tria, kvinteta i koncerata.

Brojna su Zajčeva **dramska** djela, među kojima je već spomenuti **Nikola Šubić Zrinjski** (izveden 1876.), a prvo mu je takvo djelo **La Tirolese** (1855.). Među brojnim su djelima: **Adelia** (1858.), **Ame-
lia** (1864.), **Mislav** (1870.), **Ban Leget** (1872.), **Lizinka** (1878.), **Gospođe i husari** (1886.), **Primorka** (1901.), **Seoski plemić** (1908.), **Oče naš** (1911.), **Prvi grijeh** (u obliku oratorija, 1912.) i druga djela, a k tomu treba pribrojiti **scensku glazbu** za kazališna djela **Graničari**, **Vilinski dvori**, **Dubravka** i druge slične skladbe.

Brojna su **vokalna** djela Ivana Zajca među kojima treba spomenuti: **Oče naš**, **Hrvatska kantata**, **Dolazak Hrvata**, **Pobožna kantata**, **U slavu Leona XIII**, **Molitva**, **Mir u Bogu**, **Na Grobniku** i druga manja i veća djela, među njima 180 zborova a cappella, brojni dvopjevi te oko 170 solo-pjesama (**Oj budi svoj**, **Oj, vi magle**, **Tiho noći**, **Ti si moja**, **Tužna ljubav**, **Uspavanka** itd.).

Konačno treba zabilježiti Zajčeva **crkveno glazbena** djela među kojima su: 19 misa, 4 rekvijema, oko 130 manjih crkvenih skladbi od kojih je 50 misnih ulomaka.

4. Ivan Zajc je bio nekoliko desetljeća središnja umjetnička pojava u hrvatskom kulturnom životu. Kao umjetnik odgojen je u Italiji, a talijanska opera s predvoditeljem G. Verdijem postala mu je uzorom, njome se oduševljavao i do kraja života ostao joj vjeran. Uz izrazite sposobnosti i sjajne izgleda za vlastitu budućnost, Ivan Zajc se vratio iz tuđine u Hrvatsku i svojim radom pridonosio razvitku i napretku svoga naroda. Međutim, u oko 1200 njegovih skladbi ne treba tražiti pečat narodne glazbe, jer je Ivan Zajc svojom izobrazbom, sposobnostima i općom kulturnom prerastao okvire „ilirskih“, preporoditeljskih shvaćanja i dostignuća.

Na životnom putu od Rijeke preko Milana i Beča do Zagreba Ivan Zajc je uvijek tražio ljepotu, oduševljavao se umjetnošću, dosljedno i postojano vjeran slobodarskim, vjerskim i narodnim, domovinskim načelima. Njegov rad i glazbena djela tako su shvaćena i prihvaćena, on je pak uključen i pribrojen među graditelje hrvatske kulture.

STUTT GART

„Susret s Domovinom“

Stuttgart je ovih dana na poziv i u organizaciji Hrvatske kulturne zajednice ugostio jednog od najpoznatijih suvremenih hrvatskih književnika, **Ivana Raosa**. U toj prigodi održane su i dvije književne večeri. Književnik Raos došao je iz Züricha gdje je bio gost Hrvatske kulturne zajednice u Švicarskoj.

Dana 10. studenog 84. priredila je Hrvatska kulturna zajednica (HKZ) u školi Mörikegymnasium književno-kulturnu večer „Susret s Domovinom“. Uz pjevanje i ritmičku izvedbu „Lijepe naše“ svečano je otvorena ova prva veća priredba novoosnovane HKZ. Brojnost posjetitelja, njih preko 600, nadmašila je sva očekivanja organizatora.

Nakon ritmičke izvedbe „Lijepe naše“ prisutne je pozdravio predsjednik HKZ Zdenko Artuković, osvrnuvši se u svom govoru na jedan od velikih problema s kojim smo svi mi u tuđini suočeni: „Domovina, njeno žarko sunce i plavo more, a posebno mili nam naš rodni kraj, je ono čime platismo naš dolazak u tuđinu. Život u tuđini pak plaćamo skupom cijenom zanemarivanja nacionalne kulture, običaja, jezika – jednom riječju odnarođivanjem.“

Govoreći o svrsi i radu Zajednice njen predsjednik gosp. Artuković je rekao: „Prilike u kojima živimo, problemi na koje nailazimo i posebnost stanja u kojem se nalazimo poticaj su i nalažu svakom od nas da poradi na očuvanju kulturnog blaga našega hrvatskog naroda. Narodna nas mudrost uči da zajednički lakše možemo prebroditi sve poteškoće, te je u tu svrhu i osnovana naša HKZ... Zajednica je sebi postavila za cilj njegovanje i prenošenje na mlade naraštaje kulture, jezika i običaja našeg hrvatskog naroda te njegovanje prijateljstva, poštivanje i potpomaganje među pojedincima i narodima te gaženje sportskih aktivnosti.“ A na kraju je iznio želju cijele Zajednice: „Nadamo se, a to nam je i najveća želja, da će HKZ svima postati domovinska oaza ovdje u tuđini, kao i dio nas samih.“

Spletom pjesama iz Lijepe naše u izvedbi dječjeg orkestra Hrvatske katoličke misije Stuttgart program je zatim nastavljen živo i veselo.

„Gusle, taj naš pradačni narodni instrument, nisu ostale pošteđene od groznice „Gastarbeiterstva“. I one pođuše s nama u tuđinu te nas i ovdje podsjećaju na Lijepu našu“ – tako je voditeljica programa, gospođa Marija Meić – Sidić najavila poznatog hrvatskog guslara u tuđini Vladu Mikulića, koji je svojim pjesmama o „životu, radu i problemima nas „Gastarbeiters““ te „razgovorom žena čiji se muževi nalaze na „privre-

Ivan Raos, veliki hrvatski književnik, nije na „Susretu s Domovinom“ mogao sakriti suza

menom' radu u tuđini" nasmijao i potakao na razmišljanje sve prisutne.

Nakon toga je književnik Raos živom domovinskom riječju i samo njemu svojstvenom svježinom duha pričao i razgovarao s prisutnima o sebi i svojim djelima. Kako je te večeri i sam bio „Gastarbeiter gastarbeiterski“, kako to sam reče, onda je i tema njegovog čitanja bila prilagođena toj situaciji – dakle „Gastarbeiteri“ iz istoimene njegove knjige. Mada je sadržaj pripovijetke koju je čitao povremeno izazivao i buru smijeha, ipak su mnogi u onom djetetu koje će navršiti punih 36 godina života, dok od toga s ocem, koji samo jednom godišnje boravi kod kuće po mjesec dana preko godišnjeg odmora, skupa provede tek tri godine, prepoznali svoju djecu a u ocu sebe.

Književnik Raos nije krio ne svoje suze ni svoju zabrinutost za mnogu našu djecu rođenu u tuđini kojima najviše prijete opasnost odnarođivanja. Zaplakao je gledajući ih u velikom broju kako međusobno govore isključivo njemačkim jezikom. No, osjećajući a i vidjevši volju mnogih da očuvaju naše nacionalno kulturno blago i ovdje u tuđini, opet se oraspoložio te je svojom svježinom i razgovorljivošću osvježio sve nazočne.

Domovinski ugođaj te večeri preselio se zatim iz dvorane održavanja „Susreta s domovinom“ u prostorije Hrvatske katoličke misije, gdje je, poradi velikog interesa naših radnika, sutradan 11. studenog 84., održana još jedna književna večer s književnikom Raosom. Prostorije HKM-e „Stella maris“ bile su pretijesne za sve one koji su željeli doći, vidjeti, porazgovarati i doživjeti književnika Raosa. Te ih se večeri okupilo preko 400.

I tako, uz pjesmu, gusle i priču te želju mnogih za što više ovakvih susreta u našoj stuttgartskoj zajednici protekoše ovi ugodni i nezaboravni jesenski dani.

Z. A.

Tko želi uživati u radosti, mora je podijeliti. sreća je rođena kao bliznakinja.

Lord Byron

Regionalni sastanci

Da narod bolje pjeva ono što na nj spada!

Od 9. do 21. studenoga 1984. godine održano je svih šest regionalnih sastanaka na kojima je sudjelovao o. Naddušobrižnik i hrvatski pastoralni djelatnici u SR Njemačkoj. Pastoralci su u velikom broju došli na ove, za život hrvatske iseljene Crkve, važne susrete, a aktualnost tematike o kojoj se raspravljalo „aktivirala“ je i one koji na sastancima obično šute. Kako je program sastanaka, a i tok diskusija, bio skoro isti, bilježimo, u kratkim crtama daka-ko, glavne točke, misli, prijedloge i zaključke sa sastanka **rajnsko-majnske regije**, koji se održao 9. studenoga ove godine u prostorijama misije Offenbach. Oko 25 pastoralaca s ovog prostranog područja – Od Saarbrückena do Aschaffenburga i od Kassela do Darmstadta – intenzivno je razmišljalo i razgovaralo nekoliko sati o planovima i načinima da postoralni život povjerenih im zajednica još više poraste i da se produbi.

Riječju apostola Pavla iz poslanice Filipljanima: „Složni budite, istu ljubav njegujte, jednodušni, jedne misli budite. Ne starajte se samo svaki za svoje, nego i za ono što se tiče drugih“, dan je, odmah na početku, okvir u kojem se sastanak imao kretati.

Kako su po ocjeni sudionika svećeničke duhovne vježbe u Izraelu, od 24. do 31. 10. 1984, bile lijepe i vrlo korisne, zaključeno je da se i za pastoralne suradnike hrvatskih misija organizira **studijsko-hodočasničko putovanje u Svetu zemlju**, na jesen slijedeće godine. Za one pastoralne suradnike koji zbog financijskih izdataka na putovanje ne bi mogli poći, zatražit će o. Naddušobrižnik pomoć od nadležnih ordinarijata. Za redovnice koje zbog svojih propisa ne bi smjele poći na tako dalek put, upitat će se od vrhovnih starješica posebno dopuštenje.

Svi su sudionici uočili važnost **Obiteljskih seminara i Seminara za mlade** i nastojat će ih još češće organizirati kako ne misijskoj tako i na regionalnoj razini, pri čemu je suradnja sa socijalnim radnikom od presudne važnosti. Spomenuto je da u nekim misijama obiteljske seminare i organizira upravo socijalni radnik. Zaključeno je da se na razini regije organizira **putovanje naših mladih u Domovinu** i to od 5. do 12. listopada 1985. godine. Potrebne pripreme i organizaciju toga putovanja obaviti će frankfurtska misija.

Budući da naši biskupi žele da se 1985. godina, koja se u Evropi proslavlja kao

Godina glazbe, „prikladno obilježi i u našim vjerničkim zajednicama“, sudionici na ovom sastanku bili su mišljenja da to svakako treba i ostvariti. Rečeno je da svećenici, voditelji bogoslužja na koje spada i pjevanje, moraju više nego dosada poraditi oko toga da sav narod pjeva ono što na nj spada. Odlučeno je da svečana akademija trećega dana XIV Susreta mladih 1985. godine bude zapravo svojevrsno natjecanje u glazbenom stvaralaštvu. Modalitete tog natjecanja razradit će Naddušobrižnički ured. Naredni regionalni sastanci u siječnju iduće godine bit će posvećeni **liturgijskom pjevanju**.

Kako je predstavniku regije za rad na WDR-u istekao mandat, izabran je novi. To je p. Ignacije Vugdelijski.

Poslije ručka pastoralci su se zadržali u vrlo zanimljivom dvosatnom razgovoru s o. **Antom Gabrićem**, hrvatskim misionarom u Indiji. Živahno i sadržajno kazivanje o. Ante o životu, vjeri i kulturi velikoga indijskog svijeta nemalo je doprinijelo da sudionici prošire svoje vidokruge i da puno toga nauče.

Sastanak je završen molitvom.

I. Vugdelijski

Misionar o. Ante Gabrić (u bjelini) s hrvatskim pastoralnim djelatnicima koji su se okupili na regionalni sastanak u Essenu

Rad na WDR-u

Na regionalnim sastancima hrvatskih pastoralnih djelatnika u SR Njemačkoj izabrani su za rad na Zapadnonjemačkom radiju (WDR) za četiri naredne godine ovi svećenici:

P. Josip Zrnčić – München

P. dr. Pavao Žmire – Stuttgart

P. Miroslav Barun – Baden-Baden

P. Ignacije Vugdelijski – Frankfurt/M.

P. Mirko Gregov – Gelsenkirchen

P. Hrvoje Hadžić – Hamburg

Na zbog promjene upražnjeno mjesto predstavnika svećenika u Sjeverorajnsko-westfalskoj regiji izabran je **vlač. Stjepan Penić**, misionar u Essenu.

Regionalno putovanje mladih u Domovinu

„Otkud li su ovi đaci kad učitelji s njima mole?”

Završno slavlje trinaeststoljetnog pokrštenja Hrvata s Nacionalnim euharistijskim kongresom u Zagrebu i Mariji Bistrici uspješno je, po ocjeni svih promatrača, iznad svih očekivanja. Bio je to nezaboravan doživljaj za sve one koji su se našli na ovom „najvećem skupu Hrvata u trinaest stoljeća”. Na Kongresu je sudjelovao i velik broj mladih. Oni su svojom pobožnošću, pjesmom i molitvom dali veliki doprinos uspjehu ovoga slavlja. Mnogi mladi koji sa svojim roditeljima žive u SR Njemačkoj živo su željeli biti na tom jedinstvenom skupu u Domovini, ali im se želja, zbog škole i drugih obaveza, nije mogla ostvariti.

Svećenici i njihovi suradnici na području biskupije Rottenburg-Stuttgart odlučili su stoga povesti svoje mlade na sveta mjesta hrvatske crkvene povijesti i mladima koliko-toliko dočarati značenje velikih slavlja, htjeli su produžiti kongresno slavlje u vrijeme i na nove prostore.

Za vrijeme jesenskih praznika, od 28. 10. do 3. 11. 1984., pošlo je iz 13 hrvatskih misija u biskupiji Rottenburg-Stuttgart oko 400 mladih na hodočasničko putovanje u zemlju svojih otaca. Pratili su ih svećenici i pastoralni suradnici. Na put su pošli autobusima preko Venecije i Padove gdje su u crkvi sv. Leopolda proslavili euharistiju i slušali kratku propovijed fra Tomislava Duke, koji je podnio najveći teret oko organizacije ovoga putovanja. Poslije posjeta crkvi sv. Ante Paodvanskog krenulo se u Domovinu. Crkvenica, Trsat, Frankopanski grad bile su sljedeće postaje. Doživjeli smo i senjsku buru i uživali u ljepotama Jadrana.

„Ovdje je ljepše nego u Njemačkoj”

U Zadru su nas primile sestre benediktinke, vrijedne čuvarice dragocjene baštine i poka-

zale nam zlato i srebro Zadra u kojima je utkana povijest našega naroda. Posebno smo se dugo zaustavili kod reljefa sv. Stošije, zaštitnice zadarske nadbiskupije, čiji se posmrtni ostaci koje je dobio sv. Donat čuvaju u katedrali.

U crkvi Sv. Marije upoznao nas je generalni vikar s remek-djelom svjetskog zlatarstva – škrinjom sv. Šimuna, u kojoj se čuva neraspadnuto tijelo čovjeka koji je svojim staračkim očima vidio Dijete Isusa. Škrinja je sada iznimno u katedrali, jer se na crkvi sv. Šime obavljaju radovi. Primio nas je zadarski nadbiskup mons. Marijan Oblak. On je dao otvoriti škrinju, što se inače čini samo u svečanim zgodama. Mladi će teško zaboraviti neraspadnuto tijelo sv. Šime.

Sutradan smo pošli u Nin. Župnik nam reče da nikada toliko mladih nije došlo u malu ninsku crkvu. Bili smo ponosni. Župnik nas je upoznao s baštinom Crkve i naroda Hrvata. Vidjeli smo Višeslavovu krstionicu, rimske iskopine, i najmanju, ali posebno lijepu, ninsku katedralu.

Na Plitvicama, u tom nacionalnom parku, smo se opustili uživajući u ljepotama prirode. „Ovdje je puno ljepše nego u Njemačkoj”, primijeti jedna djevojčica. Tri puna sata šetali smo šumskim stazama oko šesnaest prekrasnih jezera. Možda Plitvice najljepše dočaravaju svu krasotu naše domovine. Na putu u Zagreb vidjesmo Krbavsko polje na kojem 1493. godine u bitci s Turcima „izginu cvijet hrvatskog plemstva”.

U Zagrebu se dio mladih smjestio u Pionirskom gradu, a drugi dio u Studentskom hotelu u Petrinjskoj, koji su sutradan, zbog strašne nečistoće, napustili i preselili u hotel Sport.

Na blagdan Svih Svetih bili smo u zagrebačkoj katedrali i sudjelovali u svečanom euharistijskom slavlju koje je predvodio kardi-

nal Kuharić. On je pozvao nazočne vjernike da se mole za mlade iseljene Hrvate kako bi sačuvali vjeru svojih otaca i ostali vjerni svojoj Crkvi. Poslije Mise mladi su u tišini prošli ispred groba kardinala Alojzija Stepinca. U sakristiji je vlč. Živko Kustić, urednik „Glasa koncila”, upitao mlade koliko ih je prvi put u zagrebačkoj katedrali. Više od polovice njih diglo je ruku. Žalosno, ali istinito.

Poslije podne smo stigli na naš glavni cilj, u Mariju Bistricu. U procesiji i s pjesmom ušli smo u svetište gdje nam je mons. Lovro Cindori, upravitelj svetišta, protumačio povijest i značenje svetišta Majke Božje Bistričke. Otpjevali smo nekoliko pjesama uz popratnu glazbu mladih iz Esslingena, pod vodstvom prof. Antona Klinca.

Grč boli stoljeća

Zatim je mladima govorio vlč. Živo Kustić. Naglasio je da mladi koji žive u inozemstvu moraju biti ponosni na svoj kulturni, stari hrvatski narod i njegovu slavnu prošlost. Doslovce je rekao: „Po Evropi ima mnogo lijepih katedrala, muzeja, spomenika, ali ovo što se može vidjeti u Domovini, mora vam biti još ljepše. Uvijek smo bili mali narod, ali nikada poniženi, jer smo imali saveznika Boga na nebu i evo ovdje lik Majke Božje Bistričke u kojoj je sažeto cijelo značenje majke Domovine, majke Crkve i svake naše majke. U njoj se zgrčila bol stoljeća. Crna nam je Bogorodica, jer nam je kroz povijest bilo crno i čemerno, ali okrunjena je zlatom i ljubavlju. I u zlatnoj kruni naš je ponos. Euharistijski je kongres bio najponosniji skup Hrvata u povijesti. I vi ste došli povezati se s cijelim narodom da u srcu ponese lik Majke Božje Bistričke. Nikada ne zaboravite svoju zemlju. Pođite s blagoslovom i budite vjernici ponosni na svoju Katoličku Crkvu.” Svidio se mladima govor vlč. Kustića.

Vraćajući se u Zagreb navratili smo u Stubicu vidjeti spomenik Seljačke bune i Matije Gupca.

U petak smo posjetili Mirogoj. Onako okićeno mirogojsko je groblje izgledalo svečano i blisko, dok su na grobovima izgarale upaljene svijeće. Na grobu Stjepana Radića izrekosmo vruću molitvu. Vidjeli smo i grob Petra Preradovića i drugih hrvatskih velikana, a zatim pošli na Gornji grad. Posjetili smo grobkatoličku crkvu sv. Ćirila i Metoda i gotičku crkvu sv. Marka pred kojom je mučen seljački vođa Matija Gubec. Na mlade je ostavio dubok dojam umjetnički sakralni prostor i krov crkve s grbovima. Zaustavili smo se i „Kod kamenitih vrata”, u molitvi. Videći nas gdje molimo reče jedan znatiželjni prolaznik vrlo začuđeno: „Otkud li su ovi đaci, kad i učitelji s njima mole”. Zanimljivo. Pogledali smo i druge znamenitosti hrvatskog glavnog grada.

Uvjereni smo da će ovo putovanje tragom „Trinaest stoljeća kršćanstva u Hrvata” ostati duboko urezano u dušama mladih Hrvata iz Njemačke i ojačati njihovu ljubav prema Domovini, Crkvi i narodu. A to i jest bila organizatorova želja i cilj. S. Vidačković

Impozantni Meštrovićev „Grgur Ninski” u starom Ninu bio je svojevrsna atrakcija naših mladih iz biskupije Rottenburg-Stuttgart

Misionar o. Ante Gabrić u Njemačkoj

Naš poznati misionar u Indiji, isusovac o. Ante Gabrić, proveo je u studenom o. g. dva tjedna u SR Njemačkoj. Sudjelovao je na svim regionalnim sastancima hrvatskih pastoralaca, obišao je mnoge zajednice naših sestara i održao više predavanja i propovijedi u hrvatskim misijama. Na sve one koji su ga susreli ostavio je dojam svjedočenog i življenog Evanđelja. Svojom vjerničkom jednostavnošću pokrenuo je srca naših ljudi prema Bogu, informirao ih o životu indijskih ljudi i potakao na djelotvorno ublažavanje njihova siromaštva.

U misiji Mainz zadržao se od 16. do 19. studenoga 1984. godine kao gost fra Stjepana Pavića, hrvatskog župnika. Hrvatskim redovnicama-franjevkama koje rade u biskupskom sjemeništvu u Mainzu održao je duhovni nagovor, predavanje i prikazao film o svom životu i radu u Bengaliji. U Rüsselsheimu, podružnici mainzске misije, susreo se s vjeroučenicima i njihovim roditeljima, održao im predavanje i prikazao film. Svi su bili oduševljeni. U više navrata suretao je u Mainzu, u misijskim prostorijama, vjeroučenicima različitih uzrasta i njihove roditelje. Svi su bili dirnuti jednostavnošću Antine evanđeoske riječi.

U crkvi sv. Bonifacija u koju se okupljaju hrvatski katolici na nedjeljno bogoslužje održao je o. Gabrić 18. 11. 1984. sv. Misu i propovijed. Crkva je bila ispunjena do posljednjeg mjesta. Računa se da je bilo nazočno preko 600 vjernika. Svojom propovijedi o strahoti grijeha psovke i nepoštivanja očinstva i majčinstva u braku o. Ante je jednostavno po-

Posebno su mladi rado i dugo razgovarali s misionarom o. Antom Grabićem u prostorijama Hrvatske katoličke zajednice u Mainzu

tresao vjernički puk. Sv. Misa bila je uistinu lijepo pripremljena i održana. Cvijeće, recitacija, pjesma, darovi, pokloni, pobožnost – sve je to učinilo da će ta nedjelja ostati nezaboravna. Slična situacija i na popodnevnoj Misi u Rüsselsheimu – nazočno 170 vjernika.

Navečer u Mainzu, u prepunoj misijskoj dvorani, održao je o. Ante predavanje o Bengaliji i njenu narodu, o svom misionarskom životu i djelu, o indijskom narodu koji traži Boga i u kojem se ljudi međusobno poštivaju i podnose. Vođen je radosni i zanimljivi razgovor, posebno mladih, s misionarom o. Antom.

U svom izvještaju o posjetu o. Gabrića misiji Mainz hrvatski župnik o. S. Pavić piše doslovce: „Prisutnost o. Gabrića u Hrvatskoj župnoj zajednici u Mainzu i Rüsselsheimu jest izvanredan Božji dar koji će proizvesti zdrave duhovne plodove. Posebno zahvaljujem svim vjernicima koji su svojom prisutnošću i svojim darom pokazali da znaju zajednički vjerovati i zajednički dijeliti. Hvala svima”.

O. Ante održao je 18. 11. 84. i u misiji Aschaffenburg, na poziv vlč. Josipa Dubovečaka, sv. Misu i zanimljivu propovijed-razgovor za hrvatske i njemačke vjernike. *Izvjestitelj*

HAGEN

Obnova vjere uz Višeslavovu krstionicu

Na blagdan Krista Kralja 25. 11. 1984. vjernici Hrvatske katoličke misije u Hagenu obnovili su svoju vjeru u Krista sveopćeg kralja i svoju časnu povijest. Tom su prigodom mladi naše misije održali recital „Trinaest stoljeća kršćanstva u Hrvata”. Pjesmom i recitalom proveli su nas kroz trinaest teških stoljeća burne povijesti. Kroz svih tih trinaest stotina godina hrvatski narod ostao je vjeran svojim krsnim obećanjima i Katoličkoj crkvi. Okupljeni oko Višeslavove krstionice obnovili smo svoju vjeru i polili se vodom „da se raskajani očistimo od svojih nedjela”, kako je napisao svećenik Ivan glagolskim pismom a hrvatskim jezikom koncem sedmoga stoljeća. Ponosni na svoje pređe i svoju prošlost, obećali smo skupa s našim kraljem Zvonimirom „da ćemo biti u svemu vjerni Apostolskoj stolici – svetoj Crkvi katoličkoj” koja nas nije nikada preko svojih biskupa i svećenika izdala. *S. V.*

Pred Višeslavovom krstionicom u Hagenu obnovili su hrvatski vjernici svoj zavjet vjere i vjernosti Rimskom biskupu

Seminar za pastoralne suradnike
u Wiesbadenu

Župna zajednica nije „servis za nekakve aktivnosti“

U Wiesbadenu, „Bischof W. Kempf-Haus“, održan je od 26. do 30. studenoga 1984. seminar za permanentnu izobrazbu pastoralnih suradnika naših misija. Organizator seminara bio je Hrvatski naddušobrižnički ured, a glavni predavač dr. Lush Gjergji, albanski svećenik, katehetski stručnjak. U nekoliko predavanja on je govorio o „Katehizaciji mladih u župnim zajednicama danas“. Sudionici su, njih četrdesetak, osim stručnog gradiva iz kateheze, učili i hrvatska narodna kola pod vodstvom g. I. Dapca iz Zagreba. Učenju liturgijskog pjevanja, pod ravnanjem prof. M. Leščana, pripalo je dosta vremena.

Dr. Gjergji je u svojim predavanjima istakao tešku zadaću Crkve da dođe do ljudi i da im navijesti Boga. Sržno pitanje današnje kateheze, rekao je, glasi: „Kako sadržaje vjere sjediniti sa sadržajem života po mjeri današnjeg čovjeka, tj. u konkretnoj situaciji“. K mladima se ne smije pristupati „s visoka“, treba im se približiti, ali ne postati jedan od njih. Župska zajednica ne smije postati „servis za nekakve aktivnosti“ nego središte susreta s ljudima gdje vlada ljubav i zajedništvo. Predavač je više puta spomenuo da rad s mladima traži mnogo strpljenja i zrelosti i da odgoj u vjeri traje čitav život.

Poslije predavanja živo se diskutiralo, a radilo se i po grupama. Jedna je grupa imala zadatak obraditi temeljne pozitivne i negativ-

Dio sudionika na pastoralnom seminaru u Wiesbadenu koji je bio posvećen katehizaciji mladih u župnim zajednicama

ne karakteristike katehete. Evo do čega su došli.

Pozitivne karakteristike: Živjeti ono što se naviješta, održavanje prisnog kontakta s roditeljima djece, biti prijatelj i steći povjerenje odgajnika, prakticiranje molitve i poticanje mladih na molitvu te pozivanje mladih na zajedničko traženje.

Negativne karakteristike katehete: superiorno držanje, pokazivanje simpatija i antipatija prema mladima, nepripremljenost, netočnost dolaženja na vjeronaučnu nastavu, nesolidarnost, slab sakramentalni život, ne-

dostatak ljubavi prema poslu, nerazboritost u procjenjivanju situacije u prigodi davanja odgovora na važna pitanja.

Druga je grupa obradila pozitivne i negativne karakteristike današnje župne zajednice, a treća je obradila temeljnu katehezu na temelju polazišta, metodologije i sadržaja.

Rad po grupama pokazao se vrlo plodnim, pa je zaključeno da će se na slijedećim seminarima ovom vidu rada dati više vremena i važnosti. I ovaj seminar je opravdao svoje postojanje i značenje.

S. Vidačković

NEUSS

Dva srebrna jubileja

U nedjelju 25. listopada proslavili su 25-obljetnicu braka Mato i Milka Tolo. Okruženi djecom i unučadi, obnovili su svoju vjernost

koju su izrekli prije 25 godina i pogledali prema budućnosti koja ih čeka. Za vrijeme sv. Mise koju je održao fra Petar Vučemilo,

kapelan u njemačkoj župi u Düsseldorfu, svečari su pristupili sakramentima pomirenja i euharistije. U prigodnoj homiliji p. Petar je istaknuo smisao i vrijednost kršćanskog braka. Propovijednik je čestitao svečarima na ustrajnosti, zaželivši im još puno obiteljske radosti i Božjeg blagoslova.

U subotu 10. studenog proslavili su svoj 25-godišnji hod u bračnoj zajednici Josip i Marija Ivičić. Zajedno sa svoje dvoje djece Alojzijem i Anicom, okruženi brojnim prijateljima u kapelici bolnice „J. Ettienne“, preko sv. Mise koju je predvodio bivši misionar p. Toma Duka, izgovorili su svoj ponovni „da“. U prigodnoj homiliji koju je održao misionar p. Stjepan Maleš, naglašena je bitnost ovakvih slavlja. To je radost svih, to je radost neba i zemlje! Na poseban je način zahvalio svečarima na njihovom dosadašnjem radu i aktivnostima u okviru Hrvatske misije Neuss. Tako su svečari dugo godina bili inicijatori i aktivni članovi folklorne grupe u kojoj sada plešu njihova djeca. Aktivni su i u crkvenom zboru, župskim slavljinama, hodočašćima i sl. U lijepoj dvorani bolnice u kojoj radi i gospođa Marija, slavlje se nastavilo do u sitne sate.

Sudionik

Josip i Marija Ivičić izgovaraju svoj ponovni „da“ pred dvojicom svećenika u Neussu

BONN

Dva dana i dva velika osvježenja

U mjesecu listopada koji je na poseban način posvećen Blaženoj Djevici Mariji, upriličeno je hodočašće hrvatskih katolika iz Sjeverne Westfalije u poznato Gospino svetište Kevelaer. To se čini, već nekoliko godina.

Lijepo je to. Marija nas je zadužila. Moramo joj zahvaljivati za prošlost, moliti za sadašnjost, utjecati za budućnost svoju, svoje Crkve i roda svojega.

Kada smo najavili naše ovogodišnje hodočašće u Kevelaer – kako to redovito biva kod naših ljudi – na početku je bio mali interes. No kako se dan hodočašća sve više približavao, tako je rastao broj prijava, da smo mirne duše mogli napuniti dva autobusa hodočasnika iz misije. Odlučili smo se za jedan u kome nas je bilo preko šezdeset. Drugi su pošli osobnim automobilima. To je bilo 6. listopada t. g.

Autobus naših hodočasnika pošao je iz najudaljenijeg mjesta misije – Waldbröl, svratio u Bonn, uzeo tamošnje hodočasnike i nastavio vožnju u pravcu Kevelaera. U autobusu se molilo, pjevalo i šalilo. Neki su cijelo vrijeme bili na nogama, i nisu osjetili nikakva umora.

U autobusu je bio i nacionalni direktor za strane svećenike pri Biskupskoj konferenciji Njemačke msgr. dr. Raimund Amann. Molio je s nama, veselio se s nama i šalio se s nama.

Svi smo bili ugodno iznenađeni kevelaerskim svetištem. Sve nas je tamo poticalo na molitvu. I naš kardinal, i naši svećenici, i cijeli grad.

Lijepa liturgija predvođena našim kardinalom dr. Franjom Kuharićem, msgr. Stankovićem i mnogim hrvatskim svećenicima – bilo nas je u koncelebraciji dvadeset i osam – procesija do hrvatskog križa s pjesmom i molitvom i tamošnji nagovor kardinala o kri-

žu, izvoru opraštanja i pomirenja, oduševila je prisutno mnoštvo hrvatskih vjernika.

Povratak je protekao u pjesmi i molitvi. Svi smo bili oduševljeni. Mnogi su u autobusu i kasnije govorili: „Ovo je korisno i zdravo za dušu i za tijelo. Ići ćemo i dogodine“.

Stvarno je lijepo i potrebno da se čovjek od vremena do vremena isključi iz svakodnevnih briga i opterećenja i da doživi radost zajedništva, Crkve u malom.

Osvanuo je 7. listopad t. g. On nam je donio još jedno osvježenje, ohrabrenje, poticaj i priznanje. O čemu je riječ?

Našu misiju posjetio je direktor finacijskog odjela kölnske nadbiskupije zadužen za materijalno uzdržavanje katoličkih misija u nadbiskupiji Köln, msgr. Karl Heinrich Pieper. On je predvodio euharistijsko slavlje u kojem su koncelebrirali: msgr. Raimund Amann, p. Žarko Maretić, p. Ivan Vidović i p. Berislav Nikić.

Svi smo bili ugodno iznenađeni i oduševljeni toplinom i jednostavnošću msgr. Piepera. Vidjelo se, da je i on bio duboko ganut i još više iznenađen ljubavlju i organizacijom misnog bogoslužja.

U prigodnoj propovijedi msgr. Pieper je rekao: „U kölnskoj nadbiskupiji Hrvati u prosjeku najbolje posjećuju svetu Misu“.

Lijepo čitanje misnih tekstova, skladno recitiranje, oduševljeno pjevanje, kako malih tako i velikih, uvelike je doprinijelo da je euharistijsko slavlje bilo veličanstveno.

Za ovu izvanrednu zgradu bilo je obučeno dvadesetak djece u šestinske narodne nošnje koje je s. Edita velikim zalaganjem i trudom, i uz pomoć misijskih članova, sašila za našu misiju.

Euharistijsko slavlje završeno je svečanom pjesmom: „Tebe Boga hvalimo“. I imali smo za što reći: hvala ti, Bože!

Sve lijepo i ugodno, kroz dva listopadska dana t. g., ostat će u sjećanju dragih gostiju i svih članova naše misije.

P. Berislav Nikić, misionar

Obiteljski seminari stuttgartske misije

Čovjeku je potreban osjećaj vlastite vrijednosti

U organizaciji karitasove službenice Ljubice Belina iz Stuttgarta održana su u prošlim mjesecima tri obiteljska seminar na kojima je sudjelovala skupina od desetak obitelji.

Prvi je seminar održan u mjestu Enzklösterle (Schwarzwald), drugi u Gomadingenu (Schwäbisch Alb), a treći u samostanu Schöntal kraj Heilbronna, već poznatom hodočasničkom sastajalištu hrvatskih katolika s područja biskupije Rottenburg-Stuttgart.

Na svi tri seminar predavanja su održali pedagogi dr. Ivan Grbešić i Ružica Stojčić.

Prva dva predavanja bila su posvećena odgoju djece i problemima tzv. druge generacije, tj. naše djece koja se odgajaju u tuđini. Izneseni su, onako usput, i vrlo zanimljivi statistički podaci. Tako smo doznali da u Zapadnoj Evropi živi oko 1.300.000 radnika iz Jugoslavije. Od toga ih je oko 630.000 u SR Njemačkoj. Polovicu od njih sačinjavaju Hrvati. Spomenuti su i podaci o stradanju naših ljudi u tuđini. Svi su naime došli zdravi i u najboljim godinama, a mnogi su među njima doživjeli fizičke i psihičke lomove. Točna objavljivanja ovih podataka izazvala bi sigurno veliku paniku. Crkva preko svojih službenika i institucija stvarno ublažuje mukotrpnost boravka u tuđoj zemlji. Hvala joj.

Na trećem seminaru pošlo se korak dalje. Tema se odnosila na biološki i psihološki rast osobe. Poseban naglasak bio je na „osjećaju vlastite vrijednosti“, koji predavač Grbešić naziva „plavim dugmetom“, naglasivši da ga u svakom djetetu treba otkriti i otkrivati. Prvih pet godina u životu djeteta ima presudno značenje za razvoj zrele osobe. Osjećaj se vlastite važnosti najbolje stiče u dobru obitelji.

Uz korisna predavanja uživali smo u ljepoti prirode, a sudjelovanje u euharistijskim slavljinama spada u sastavni dio obiteljskog seminar. Na drugom seminaru sv. Misu je predvodio misionar iz Waiblingena f. Ivan Čupić. Uz ozbiljan rad na seminarima dolazi do izražaja pjesma, ples, zajedničko veselje. Pravo je šteta što iz tako velike hrvatske nasobine u Stuttgartu, oko 18.500 Hrvata, nema većeg zanimanja ni odziva za obiteljske seminare.

Organizatorica Lj. Belina, zvana Boba, tvrdi da postoji mogućnost za rad još jedne skupine od 10–15 obitelji. Naši se ljudi ustručavaju, iako su seminari besplatni. Sve troškove naime snosi Crkva. Sudionici plaćaju samo prijevoz autobusom.

Unaprijed se veselimo novom seminaru.

Sudionik

Hodočašće bonnskih vjernika u Kevelaer ostat će u dragoj i dugoj uspomeni svih sudionika

VIERZEHNHEILIGEN

Četvrti „Duhovski sabor“
franjevki i franjevac

Kako to lijepo izrazi fra Ignacije Vugdelija, organizator Godišnjih susreta hrvatskih franjevki i franjevac u Zap. Evropi, a ovo je bio četvrti po redu, „zaljubljenici Vječnog zaljubljenika“, nađoše se još jednom, kao ono Franjo i njegova prva braća, na svom „Duhovskom saboru“ u Vierzehnheiligen.

Ovaj dojmivi i dragi franjevački skup s osamdesetak sudionika održao se od 19. do 22. 11. 1984. Sav je protekao u znaku glavne teme i glavnog predavanja – „Naše franjevačko svjedočenje u materijalističkom svijetu“ – koje je održao franjevac-konventualac fra Špiro Marasović. Vrlo zorno i bez dlake na jeziku predavač je iznio potrebu svjedočenja Isusa Krista u ovom matrijalizmu obuzetom svijetu. Danas vlada inflacija riječi bez pokrića, a ta je gora od novčane inflacije. Ljude riječi malo pomiču. Proročanska služba u Redu nije dovoljno cijenjena ni naglašena. A bez nje u crkvenim strukturama ne ide. Spomenuo je da je svako svjedočenje dvostruko: **za nešto i protiv nečega**. Govoreći o franjevačkom siromaštvu koje je u našem vremenu vrlo značajan vid svjedočenja fra Špiro je rekao: „Franjevački siromah je onaj koji radi, zarađuje, a opet niti ima niti želi išta imati, jer sve što ima daje onome komu je potrebije. A ljudske potrebe nemaju granica“.

U drugom, više praktičnom predavanju koje je naslovio: „**Što ponuditi radničkom svijetu**“, fra Špiro je imenovao adresate franje-

vačkog svjedočenja. To su seljaci, radnici i službenici. Posebno su radnici i službenici u ovom vremenu automatizacije u opasnosti da budu sluge stroja i formulara. Treba im ponuditi životni smisao i smisao njihova vlastitog posla. Nužno je potrebno smisljeno i radosno živjeti. Možda to, rekao je, najbolje ostvaruju pjesnici.

Splitska franjevka s. Judita Čovo nastojala je u svom predavanju „**Svjedočenje vlastitim životom**“ pokazati svu širinu svjedočanskog spektra konkretno, u živo. Vrlo je važno, spomenula je, rasti u osobnosti i težiti k oslobođenosti, pa i oslobođenosti od svih materijalnih dobara, jer je i Franjino Evanđelje počelo sebedarivanjem. Franjevačka bi karizma bila: održavanje živim života po Evanđelju.

Diskusije su bile žive, zanimljive, korisne i brojne.

Susret je bio duhovno plodan. Razgovori su pribiližili sudionike međusobno. Liturgijska molitva je bila na visini, pokorničko slavlje obraćeničko, predavanja ozbiljna, a radosti i pjesme bilo je na pretek. Jedna je sestra izjavila: „Petnaest godina sam čekala ovaj čas da doživim malo više vedrine i sestrinske razdraganosti i opuštenosti u društvu istomišljenika“. A jedan je brat kazao: „Vi koji živite u većim zajednicama možda ni ne osjećate potrebu susreta s braćom i sestrama. Ja je osjećam i ja ću i ubuduće dolaziti. Onima koji ne dolaze ja se mogu samo čuditi“.

Hvala organizatorima ovih susreta. Plediramo za daljnja radosna okupljanja. Hvala predavačima i na ovaj način, što su nas dublje povezali s domovinom i našim redov-

Život i djelo sv. Franje asiškoga bili su divna pjesma velikom Bogu i Sinu njegovu

ničkim centrima. Šteta da nas na ovim skupovima ne obraduju i naši provincijali svojom nazočnošću.

Peti (pomalo jubilarni) susret hrvatskih franjevki i franjevac održat će se od 11. do 14. studenoga 1985. u Vierzehnheiligen, a bit će posvećen tematici odnosa pojedinca i zajednice u franjevačkom redu.

o. Marijan Kovač

MÜNCHEN

Obiteljski seminari sve popularniji

Obiteljski seminari krajem tjedna i kod nas u Münchenu postaju tradicija. Ova godina je bila posebno plodna. Osim dva obiteljska seminara, organizirali smo i proveli 1 seminar za mladež, te 10-dnevni seminar za naobrazbu i odmor za majke samoodgajateljice s djecom.

Četiri seminara u jednoj godini sigurno nije malo. Broj osoba koje su ove godine prvi put prisustvovala takvim obrazovnim seminarima iznosi preko dvjesto. To je cjelokupna brojka koja obuhvaća odrasle i djecu. Relativno gledano i to je zavidno visok broj, ali ako se uzmu tisuće i tisuće naših obitelji koje žive u Münchenu i okolici, onda se ne smijemo zadovoljiti tako malim brojem koji je obuhvatio tek ščicu ljudi.

Za socijalne radnike u Münchenu nije samo problem kako obuhvatiti što veći broj obi-

telji koje trebaju pomoć, pomoć sviju nas. Prije svega imamo probleme organizacijsko-tehničke, financijske i tematske naravi.

Ogromna potreba za takvom vrsti rada osjeća se iz godine u godinu, od seminara do seminara, i to sve više i više. Staviti na to težište rada iziskuje veliki napor, ne samo za socijalne radnike nego i za Karitas.

To bi sa sobom nosilo neminovno smanjenje rada u uredu, što je opet, u prilikama u kojima se nalazimo, barem sada, nemoguće.

Očito je da se stanje našeg čovjeka u ovoj zemlji, u zadnje vrijeme, još više kompliciralo i otežalo. Dugotrajna nezaposlenost od preko dva milijuna radnika odražava se ne samo financijski i ne samo na Nijemcima. Psiho-somatska oboljenja javljaju se i kod

naših građana koji, tako rekući, dojučer nisu ni znali da takvo što i postoji.

Ovisnost o alkoholu, pogotovo kod obitelji koje žive odvojeno, nalazi se u porastu i postaje sve intenzivnija. Doživljavamo i slučajeva da naši građani, koji su po 15–20 godina dugo u Njemačkoj, dolaze kod nas po par DM da bi utažili glad. Odalke to? pitamo se u nedoumici.

Ovakvi i slični problemi, te osvrta i želje sudionika obiteljskih seminara krajem tjedna, dočaravaju nam drastično, kako je ovaj obiteljski rad prijeko potreban. Put kojim smo pošli trebamo (moramo) nastaviti i to još intenzivnije i svesrdnije.

Volje i dobrih namjera ne manjka kod nas socijalnih radnika.

B. Strujić

STUTTIGART

Vjera kao pjesma

U nedjelju 18. studenoga 1984. održao je prof. dr. Ivan Golub u prostorijama Hrvatske kat. misije u Stuttgartu predavanje pod naslovom: „Vjera kao pjesma”. Misijska dvorana bila je premalena da primi sve one koji su htjeli čuti i vidjeti I. Goluba. Poslije predavanja profesor je neumorno odgovarao na postavljena pitanja. Slušateljstvo ga je nagradilo burnim pljeskom i zaželjelo da opet dođe, da ih ohrabri i oplemeni svojom pravom riječju koja dolazi iz srca. Riječ je to pravoga čovjeka, svećenika, pjesnika, teologa, pisca, člana Akademije, izvanrednog profesora u Rimu.

Donosimo za naše čitatelje glavne misli iz predavanja profesora Goluba:

Što je to riječ? Sv. Ivan evanđelist ovako kaže: „U početku bijaše Riječ, i Riječ bijaše kod Boga, i Riječ bijaše Bog. Sve postade po njoj i bez nje ne postade ništa...”

Uzmimo riječ čovjek: najjača je kada je čovjeku uskraćena, bilo da ona od koga je očekujemo ne dolazi ili kada je čovjek gluh.

Ima trenutaka kada čovjek nema riječi za riječ. Kako izgleda čovjek bez besjede? Sigurno se svaki od vas našao u takvom stanju da mu stane riječ u grlu, kada smo zamišljeni, sami. A onda nas netko oslovi, daruje nam riječ. To je prava riječ u pravo vrijeme. Ona će nam pomoći da otkrijemo ono što je u nama, tj. misli vlastitoga srca.

Prava riječ nosi osjećajni napor naše misli, nosi u sebi čitava čovjeka i takvu riječ odmah prepoznajemo. Ali riječ se daje krivotvoriti, pa čovjek stoji i pada sa svojom riječju. Danas se riječi previše rabe, pa su izgubile na svojoj važnosti.

Riječ treba biti stožer na kojem se kreće naš život, naše čitavo biće. Postoje razne riječi i govori, pa se čovjek nekada zapita: „A govori li Bog? Zašto Bog šuti?” Kada u momentu nevolje i tragedije ljudskoga življenja dođe ovo pitanje i nama u misli, znajmo da je Bog govorio ocima i praocima, te preko svoga Sina Isusa Krista.

Božja riječ je poziv koji traži odgovor.

Božja riječ je zadana riječ i on se nje drži.

I od nas traži zadanu riječ, a to je kada kažemo da vjerujemo.

Božja riječ se utjelovila u osobi Isusa Krista. Svim bićem treba vjerovati – da nam vjera bude kao pjesma.

Starorimski pjesnik Plinije piše caru u Rim o prvim kršćanima: „Skupljaju se i pjevaju Isusu kao Bogu”.

Ali pjesme mogu biti radosne i žalosne.

Naša vjera i život neka isto tako budu pjesma, jer i naš put kroz život jest hodanje u susret Isusu, a susreti su uvijek lijepi, dragi i svi im se radujemo. Ali ne možemo ići u susret

Isusu, ako ne idemo u susret jedni drugima, a to znači – biti susretljiv, imati osjećaj za tuđu potrebu. Velika je blagodat susretljivosti, naročito kada nam netko pročita našu želju ili misao prije nego je sami kažemo.

Čovjek, prije nego izađe iz sama sebe, neka uđe u drugoga – tada dolazi prava i dobra riječ.

Susretljivost je dovrtljiva. Riječ susret dolazi od istog korijena kao i riječ sretan: što znači, da bez susreta nema sreće. Upitajmo se:

„Da li, susrećući ljude, donosimo sreću?”

Stvorimo odluku: kuda god pođem da donesem komadić sreće!

Da ne ostavljam otrov i tamu iza sebe, nego svjetlo!

„Obasjaj nas Gospodine licem svojim”. Mi osjećamo žudnju da nas u mucu okrijepi svjetlo voljene osobe. Jedno lice, koje zna reći i šutjeti, jer ponekad šutnja više znači nego izgovorena riječ.

U svetoj Misi se zbiva susret nas i Gospodina i molimo da se svagda i svugdje možemo čista lica susresti s Bogom. Koliko s Bogom, toliko i s licima i osobama oko nas.

Ima jedna izreka: „Raj je blizina Boga i ljudi, a pakao je daljina između Boga i ljudi.”

I još jedna: „Bože, zašto si me osudio na daljinu bližih i na blizinu daljih”. Nada Eremut

Najavljujemo:

Uskoro hodočašće u Sv. zemlju

„Živa zajednica” organizira hodočašće u Svetu zemlju od 13. do 20. veljače 1985. godine. Polijeće se iz Frankfurta na Majni. Cijena: 1.550.- DM. U tu je cijenu uračunat smještaj u izvrsnom hotelu Jeruzalemu, polupansion, vožnja autobusom po Izraelu kroz svih sedam dana te odvoz i dovoz do uzletišta u Tel Avivu. Voditelj hodočašća bit će fra Ignacije Vugdelija, urednik „Žive zajednice”. To će njemu biti dvanaesti posjet zemlji Isusovoj. Svi zainteresirani neka se jave uredništvu „Žive zajednice” najkasnije do 15. siječnja 1985. godine. Sv. Jeronim, najveći poznavatelj Sv. pisma, prozvao je hodočašća na mjestu Objave „petim Evanđeljem”. Sve potrebne, detaljne obavijesti o ovom hodočašću sudionici će dobiti na vrijeme.

Jedno od prvih hodočašća hrvatskih katolika iz Njemačke u Svetu zemlju (1974.). S Maslinske gore puca prekrasan pogled na Jeruzalem, sveti grad, grad muke, smrti i uskrsnuća Isusova

Socijalni savjetnik...

Što su to „grupe liječenih alkoholičara“?

Kada su prije skoro 20 godina naši ljudi počeli masovno odlaziti u inozemstvo, svi su uglavnom mislili ostati samo par godina, dok nešto zarade i što prije se vratiti kućama. Nisu ni slutili, ni oni niti itko drugi, da ih je tako zahvatio zupčanik povijesnih procesa, prema kojima su nemoćni. Tako se i naš iseljenik našao pred sudbinom o kojoj nije slutio. Najbolje godine svoga života ostavio je u tuđini. Riješio je jedan svoj životni problem, ali se zapleo u mnoštvo novih, neslučenih.

Samci su odlazili u bijeli svijet u nadi da će tamo naći svoju sreću, dok su očevi napuštali svoje obitelji, da bi im zaradom u tuđini osigurali egzistenciju. Za mnoge obitelji tako zarađeni novac bio je jedini izvor prihoda. Za to vrijeme žena je ostajala sama s djecom, sama ih odgajala, sama donosila odluke, sama morala izaći na kraj sa svim nedaćama. Jer, otac je daleko i dok pismo stigne tamo i ovamao nije bilo vremena za čekanje. Otac pak zarađuje novce, ali ne prati rast svoje djece. On sebe doživljava samo kao izvor novčanih prihoda. Tako i svaki godišnji odmor predstavlja novo razočaranje. S njim više ne računaju, za njegovo mišljenje ne pitaju, oni su navikli živjeti bez njegovih savjeta. S druge strane bračni parovi, koji su došli većim dijelom iz malih sela, nisu se najbolje snašli u velegradskoj vrevi jedne strane kulture. Naročito žene, koje cijeli dan provode same s djecom, nemaju dovoljno kontakta sa svojom okolinom, jer ne poznaju jezik te se povlače u izolaciju. U domovini cijelo selo pomaže pri odgoju djece, a ovdje su njoj na teret. Muž je cijeli dan na poslu, a kad navečer dođe umoran kući, nije mu stalo do njezinih problema.

Ta nezadovoljstva se gomilaju, stvaraju unutrašnju napetost i gorčinu, koj polako ali sigurno nagriza i dušu i tijelo. Labilne osobe u takvim momentima posiju za flašom, ni ne sluteći, kakvoj se opasnosti izlažu. Istina, da alkohol u početku smiruje, smanjuje napetost. Pod utjecajem alkohola se opustimo, brige nas više ne pritišću, sve je nekako

lakše. O utjecaju alkohola na čovječji organizam i psihi već je bilo govora na stranicama ovog lista. Prof. dr. Hudolin iz Zagreba objavio je svojevremeno niz članaka o štetnom djelovanju prekomjernog uživanja alkohola, pa ja sada ne bih o tome pisala. Tim više, što postoje knjižice na hrvatskom jeziku „**Alkoholizam – pomoć je moguća**“ koje se mogu dobiti u našim socijalnim savjetovalištim. Ja bih ovdje htjela upozoriti na mogućnost liječenja od ovisnosti o alkoholu.

Alkoholičari bi se morali češće pogledati u zrcalo da vide kakvi su

Budući da ni zdravstveno a ni mirovinsko osiguranje ne snose troškove liječenja u domovini, tražili smo načine da se našem čovjeku omogući odgovarajuće liječenje u SR Njemačkoj. Tako je prije 2 godine naš liječnik, neurolog i psihijatar, dr. Zamlić, u suradnji s karitasovom socijalnom službom uveo za naše pacijente liječenje na materinskom jeziku u jednoj njemačkoj klinici. U međuvremenu su i neke druge klinike ponudile liječenje na materinskom jeziku, ali je to sve još uvijek premalo u odnosu na potrebe, jer se, npr., na mjesto za liječenje čeka po nekoliko mjeseci.

Samo liječenje traje 4 do 6 mjeseci, a troškove preuzima zavod za mirovinsko osiguranje. Za mnoge je to prvi period trijeznog stanja nakon dugog niza godina, u kojem su upropastili i zdravlje i obitelj.

Međutim je isto toliko važno da se liječeni alkoholičar nakon odlaska iz klinike ne vrati u staru sredinu, to znači u sredinu, u kojoj se nije ništa izmijenilo i gdje na njega vreba opasnost povratka k alkoholu. Da bi se liječenim alkoholičarima pomoglo u nastojanju da žive u abstinenciji, organiziraju se grupe, u kojima se oni redovito sastaju. Tu dolaze bivši pacijenti u pratnji najbližih članova svoje obitelji i prijatelja. Jer, kad oboli jedan član obitelji, onda to više nije samo njegov problem, nego treba liječiti cijelu obitelj.

U Stuttgartu takva grupa postoji nepune 2 godine. Sastaje se svakog četvrtka u 19.00 sati pod vodstvom karitasove socijalne radnice u prostorijama Hrvatske katoličke misije. U tu grupu dolaze ne samo liječeni alkoholičari i njihove obitelji, već može doći svatko koga taj problem interesira. Možda ima u susjedstvu, na radnom mjestu ili pak u vlastitoj obitelji nekoga, kome je pomoć potrebna. To je društvo istomišljenika i čovjeku nekako lakše pada da otvori dušu i kaže što ga muči. Oni pak alkoholičari koji se odluče za liječenje, bilo da im zbog alkoholizma prijeti gubitak radnog mjesta ili raspad obitelji, ili pak iz zdravstvenih razloga, u toj će grupi biti motivirani za liječenje i dobiti moralnu podršku u vremenu dok čekaju na mjesto u klinici. Jer, tko je jednom izgubio bitku s alkoholom, taj nikad više neće iz tog dvoboja izaći kao pobjednik; alkohol će uvijek biti jači. Jedini lijek: alkohol nikad više ne okusiti!

Ljubica Belina

Slušajte Radio Vatikan na hrvatskom jeziku! Na srednjem valu od 196 metara možete svakoga dana u 19 sati čuti najvažnije aktualnosti iz domovinske i sveopće Crkve na dragoj materinskoj riječi.

Jaslice svetog Frane

Fra Jure otrese snijeg s kaputa pa uđe u bolesničku sobu. Iako u njemačkim gradovima žive i prolaze ulicama ljudi iz svih zemalja i naroda, 'naši' se odmah prepoznaju po licu. „Nema što, to ti je čista dinarska rasa!” pomisli on kad ugleda u kutu sobe brkatog zemljaka. Al drugi opet tvrde, da smo u posljednje vrijeme više dolarske rase!”

Pozvale ga časne sestre, jer da jedan 'Jugoslave' ne jede i da stalno plače, pa bi možda bilo dobro, sad kratko pred Božić, da dođe u bolnicu domaći svećenik. Fra Jure sjedne uz postelju pa pogleda bolesnog brkonju: „Zovem se fra Jure, Dalmatinac sam – a odakle si ti, što ti fali?” Brkonja odvrati grubo: „Ime mi je Duško, rodom sam iz Brčkog, al šta sam, to ni ja ne znam: otac mi je bio pravoslavni Jovan, a mater katolička Luca.”

Tad uđe mlada lijepa sestra, pa se prepadne kad ugleda visokog krepkog fra Juru: „Pater, evo za vas i za pacijenta malo adventskog slatkiša”, veli ona sramežljivo, pa postavi tablet na stolić. „Nedavno je bilo Nikolinje, pa nam je dosta ostalo.” Fra Jure se nasmije: „Tanke šen!” Onda se obrati bolesniku: „A nu, Duško, od čeg boluješ, što je s tobom? Il si neki zabušant?” Brkonja se okrene s jedne strane na drugu: „Velečasni pope, sva zla ovog svijeta su se okomila na me! Imam neke šajbe na kičmi, kažu doktori. Ali mene sve boli. Bez posla sam, star sam, nemam ni žene ni djece, a evo nam Božić pred vratima. Htio bih se ispovijediti, pravoslavno ili katolički, ne znam ni sam kako!”

Fra Jure izvadi štolu, stavi je na pleća, sjedne posve blizu kreveta pa pruži uho na posluš. Iza ispovijedi ga pokuša utješiti, onako po pučki. Govori mu o došašću Isusovu, o Bogu u liku sitnog djeteta. Podsjeća ga kako se sad pred Božić svi vesele: „Vidiš, moj stari Duško, sav narod se pripravlja na posjet Isusu u jaslicama, svi su željni spasa i oslobođenja od grija i opaćina. Daj, klekni i ti prid djeteta u jaslicama, pokaj se pa š i ti doživiti pravi Božić!”

Brkonja ga gleda ispod oka, onda se naglo dignu pa će oporo, kao da pljuje nekome u lice: „Poštovani svešteniče, kao konobar sam radio u najfinijim restoranima stare Jugoslavije, posluživao sam u Beogradu njemačke generale i kasnije partizanske heroje. Znam sve direktore od Pančeva, Osijeka, Sarajeva i Zagreba. Sa svima sam bio pertu, svi su me poznavali i cijenili!” Onda se brzo dignu kao da udara mačem neprijatelja: „A sad ti meni, prokleta fratrino, reci: što mi pomaže da se navodno prije 2000 godina rodio u nekoj štali svetac, Bog, Isus – ja sam danas bijedan, star i bolestan, bez ikoga na ovom svijetu! Šta mi soliš pamet o nekim pastirima, o trima kraljima, o nekoj Mariji i Isusu u Betlehemu iz vremena Kulina bana? Zar me i ti držiš nepismenim Balkancem ili starom bakicom? Daj, prestani već jednom s tim sladunjavim bajkama o Betlehemu!”

„Ova nije glupa!” misli zabezeknut fra Jure. Kod ispovijedi je vidio pred sobom pokajničko lice bolesnika, a sad gleda u lice puno bijesa, kao da sam sotona pljuje psovke iz njega. Ali što je najgore, fra Jure zna u dubini srca da Duško ima pravo. „Kad pogledaš okolo”, misli on u sebi, „vidiš da sve pliva ka' na morskim valima, sve je postalo nesigurno. Nekidan čitam kako anglikanski biskup Jenkin govori o Isusovu rođenju kao o nekoj biblijskoj bajci i legendi. Nema nigdi čvrstih načela i jasnih istina. Svakodnevni život naroda je bez moralnih granica. Pravnici i liječnici govore 'okolo kole pa na mala vrata', nemaju više jasnog 'da' ili 'ne', nego samo 'možda'. Crkva stalno nešto 'reformira'. Moderni bogoslovi traže samo izgovore, tumače Bibliju 'slikovito' i 'simbolički', a u stvari neki ne vjeruju sigurno. Pučki popovi predikuju za pobožne bakice, a učeni teolozi pišu knjige koje nitko ne razumije. To ti je ka' da gladnom čoviku pružaš il' suhu travu, koja ga ne može zasititi, il' ga kljukaš kavijarom i kineskim specijalitetima. Nema neg pobožni! traktatića il' neshvatljive teologije! Daj ti nama, brate, solidnu

Ivo Hladek, socijalni radnik

hranu od koje duša može svaki dan živiti!”

Fra Jure izvadi kronicu, pa dok vani po ulicama grada snijeg u ovim sjevernim krajevima pokriva zemlju debelim bijelim plaštem, sjeća se tolikih prošlih Božića u rodnim Vodicama kod Šibenika, kasnije u đačkim godinama u Makarskoj i svih onih svečanih betlehemske jasllice, koje je u Rimu kao student u božićno vrijeme posjećivao u 400 rimskih crkava, od franjevačke Ara coeli na Kapitolu pa tamo do veličanstvenih napuljskih građevina 'Betlehema' u crkvi San Cosma e Damiano blizu Foruma. Ali što sve to vrijedi za nesretnog Duška u tuđoj njemačkoj bolnici, punog gorčine i razočaranja?

„Moj Duško, ajd da ti ispričam kako je naš sveti Frano slavio prve božićne jasllice, gore u zaseoku Greccio blizu gradića Rieti, u južnoj Umbriji. To je bilo tri godine prije njegove blažene smrti, dakle negdi oko god. 1223. poslije rođenja Isusova. Pri kraju života je svetom Frani postalo jasno, da Crkva i čitavi Božji narod drži Isusovo rođenje samo lijepom uspomenom – bilo pa prošlo! Al, moj jadni Duško iz Brčkog, Betlehem se mora ponoviti svake godine, mora oživit u srcu svakog današnjeg čovika – inače je Isus uzalud doša' na ovi svijet! Dakle, na povratku iz Rima prema rodnoj Umbriji, kad je stigao blizu gradića Rieti, zamoli sveti Frano nekog imućnog prijatelja, imenom Giovanni Vellita, da u jednoj od svojih brdskih špilja priredi Božić i da pozove sve prijatelje i slugu na prvu polnočku u povijesti svijeta. Evo kako životopis svetoga Frane opisuje onu zgodu: 'Htio bih kršćanskoj braći živo predočiti kako je rođenje Kristovo zbilja bilo u Betlehemu. Neka ljudi vide svojim očima, kako je djetetaš-

(nastavak na sl. str.)

(nastavak s prednje str.)

ce ležalo bez udobnosti na sjenu, između vola i magarca. Djeca, muško i žensko, priča sveta legenda, iz cijele okolice došla s bakljama i svijećama i osvijetlila noć Isusova rođenja. Sluge imućnog Vellite su postavile u brdsku špilju jaslice, doveli živog vola i magarca. Šuma je odjekivala božićnim pjesmama. Kod svečane Mise čita sveti Frano kao đakon pismo svetog Pavla Titu: 'Pojavila se ljubav Božja, spasiteljica svih ljudi; odgojila nas da se odrekne-mo bezbožnosti i svjetovnih požuda te razumno, pravedno i pobožno živimo u sadašnjem svijetu, iščekujući blaženu nadu i Pojavak slave velikoga Boga i Spasitelja našega Isusa Krista!'

Duško je blaženo zaspao. Fra Jure iziđe u grad, krene po snijegu do tramvaja i sjeti se one riječi židovskog učenjaka Einsteina: „Na svijetu postoji doista samo jedna točka gdje nema tame, nego samo svjetlo nade: Osoba Isusa Krista!”

Ivo Hladek

Spas

Jedne noći pred zoru
spusti nam se Danica.
Vijesti brzo prooru,
puče mraku granica.

Javila se čobanin'
čim je zora granula,
a čobani brzo svim',
vijest je narod ganula.

Rodi nam se Isukrst,
pronio se svukud glas.
Donio nam spas i krst,
rodio se svijetu Spas.

Božo Perić, München

**ŽIVA
ZAJEDNICA**

Herausgeber:
**Kroatisches
Oberseelsorgeamt
in Deutschland**

6000 Frankfurt a. M. 50

An den Drei Steinen 42, Tel. (069) 54 10 46

Verantwortlich: Pater Bernardo Dukić

Redakteur: Pater Ignacije Vugdelija

Redaktionsrat: Ivo Hladek, p. Mato Kljajić,

p. Ljudevit Ješud, Stanka

Vidačković, p. Jozo Župic

Jahresbezugspreis: DM 10,- + poštarina

Bankverbindung: Konto Nr. 129072 bei der

Stadtparkasse Frankfurt (BLZ 500 50102)

Satz: Fotosatz Service Bauriedl

6082 Mörfelden-Walldorf 2

Druck: Scholl + Klug Druckerei GmbH

6082 Mörfelden-Walldorf 1

Kratke i zanimljive vijesti

Međugorje na televiziji

Bavarski program njemačke televizije – Bayern III – prikazat će 24. 12. 1984. godine u 16.10 sati dokumentarni film o Međugorju. Film nosi naslov: „Seit uns die Gospa hier erscheint – Otkad nam se Gospa ovdje ukazuje“, a riječ imaju: viđioci, franjevci (Tomislav Pervan, Tomislav Vlašić, Slavko Barbarić, Ljudevit Rupčić), biskup Pavao Žanić, mariolog René Laurentin, hodočasnici i mještani. Film je sniman i za vrijeme „ukazanja“.

Teološko-pastoralni tjedan za svećenike

Jubilarni (25. po redu) teološko-pastoralni tjedan za svećenike katoličke Crkve u hrvatskom narodu koji organizira Bogoslovni fakultet u Zagrebu održat će se od 22. do 25. siječnja 1985. godine u Zagrebu u povodu 1.100. obljetnice smrti sv. Metoda. Tema tjedna: „Kršćanstvo i kultura – kao zadatak suvremene Crkve“. Predavači: naši poznati teolozi i stručnjaci za našu kršćansku kulturnu baštinu.

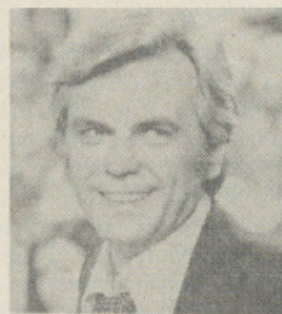
MANNHEIM

Slavlje sv. potvrde

Industrijsko središte i glavni grad Badena – Mannheim, u kojem već 14 godina postoji i djeluje Hrvatska kat. misija, proslavio je slavljenjem sv. potvrde Duha Svetoga. Naime, u nedjelju 4. studenoga ove godine, u ovom gradu i ovoj misiji u crkvi Sv. Duha kraj kolodvora bila je sv. krizma. Preko ljeta i u ovom dijelu jeseni pripremalo se 35 pripravnika revnom poukom u svetoj vjeri za ovaj veliki čin. Podjelu sv. potvrde izvršio je dr. Marko Jozinović, vrhbosanski nadbiskup. Crkva je bila dupkom puna, a službeni je brojitelj pod sv. Misom izbrojio 960 prisutnih, tako da se može mirne duše kazati da je toga dana u crkvi bilo tisuću sabranih. Sv. potvrdu primilo je 35 osoba, od čega 10 zrelih i starijih. Nadbiskupa je u ime krizmanika pozdravio lijepim nagovorom učenik Marko Garić, a dvije djevojčice, Klaudija Mataja i Anđela Garić, predale su po buket krasnog cvijeca g. Nadbiskupu. Na koru je pjevao zbor Hrvatske kat. misije Mannheim lijepo i skladno. U koncelebriranoj pontifikalnoj sv. Misi sudjelovali su, uz g. Nadbiskupa, mjesni župnik mons. Franz Völker i hrvatski župnik dr. A. Lutter.

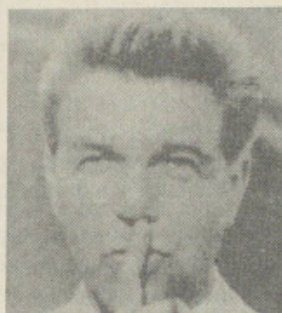
Osvjedočeni kršćani

Popularni voditelj športskih emisija na ZDF-u Dieter Kürten osvjedočeni je i praktični kršćanin. Nedavno je rekao: „Sve što jesam i što imam uzimam iz Božje ruke. Ako sam u nevolji ili imam sumnja, obraćam se Kristu. Tada briga nestaje. Za mene je u životu najvažnije zadovoljstvo. Ima onih koji mi to ometaju. Ali ja moram pronaći put da ih ne mrzim. Kad kao čovjek ili kršćanin podbacim, računam s velikodušnošću mojih suljudi. Ako mi ljudi i ne oprostite, Krist će sigurno oprostiti.“

Dieter Kürten

Berlinksi glumac Heinz Drache, poznat kao komesar u Wallaceovim filmovima strave, napisao je ovih dana: „Osjećaj skrovitosti u vjeri nikada me nije napustio. Na mom poslu sa mnom je uvijek knjiga „Iskrene pripovijesti ruskih hodočasnika“. Kratka molitva Isusu kojoj u knjizi pripada vrlo važno mjesto („Gospodine Isuse Kriste, smiluj mi se“) služi mi za vježbanje u razmišljanju. Ona je

Heinz Drache

nazočna i kad moram izgovarati najteže tekstove. S ovim mojim životnim stavom ja sam usamljen među svojim kolegama i prilično tuđ na današnjoj kazališnoj sceni. Ali to me ne smeta. Naprotiv. Ovo mi moje osvjedočenje olakšava kao glumcu i režiseru kontakt s kolegama.“

Knjige knjige knjige...

Božićna obrana našeg vjerovanja

Kroz punih šest godina, od 1964. do 1970., fra STANKO ROMAC je u splitskoj crkvi Gospe od Zdravlja održavao studentima vjeronaučna predavanja, svrstana u pet velikih poglavlja: I – Pojam, podrijetlo i povijest religija; II – Problem Boga u vjernika i nevjernika; III – Isus Krist u svom čovječstvu i božanstvu; IV – Bit, struktura, povjesna uloga Crkve te njezin odnos prema svijetu; V – Pojam, lik i konačno određenje čovjeka. U zajednici sa zagrebačkom nakladom Kršćanska Sadašnjost, ljetos je **Hrvatski Naddužobrižnički ured u Njemačkoj** u posebnoj knjizi (500 str.) objavio prva dva poglavlja Romčevih predavanja pod naslovom „**O Bogu i religiji**“, a svakako će trebati objaviti i preostala tri poglavlja u jednoj ili čak u dvije slijedeće knjige.

Unatoč svom pozamašnom obujmu, ova prva knjiga je izvanredno čitka i to s dva razloga: prvo, jer je gradivo od pet stotina stranica podijeljeno na gotovo dvije stotine odlomaka tako da uopće nema štiva duljeg od tri stranice i, drugo, jer knjiga ima značaj priručnika, koji obrađuje na stotine pojmova i pojava pa se lako čita i na preskok. Na primjer, Islam je sažeto prikazan na nepunih 13 stranica u 10 odlomaka. Slično su predočene i ostale veće ili manje religije od hinduizma i budizma do grčko-rimskih vjerovanja, od egipatske i iranske religije do židovstva i samog kršćanstva.

Ali pisac se ne ograničava samo na prikaz i povijest religija, već također ispituje i razloge religiozne podijeljenosti čovječanstva te odnos religije prema znanosti. U ovom okviru, posebno je poučno razlikovanje vjere i

religije: prva dolazi od Boga, dok druga polazi od čovjeka. Vrlo zorno je razloženo kako zapravo i ne može biti sukoba između religije i znanosti, ali pod uvjetom da svaka ostane na svom području. Religija ukazuje na bit i svrhu života, dok znanost može olakšati ljudski bitak i pomoći u hodu k cilju života: „Znanost bez religije hramlje, a religija, ako se ne osvrne na znanost, mogla bi lutati kao osoba bez vida“ (Albert Einstein).

U drugom dijelu ove prve svoje knjige S. Romac razmatra problem Boga kroz filozofiju, znanost, umjetnost, iskustvo, a konačno i u svjetlu Božje objave, ali uvijek s dva gledišta: vjernika i nevjernika. Središnje pitanje tiče se svrhovitosti ili nesvrhovitosti vidljivoga svijeta. Ako ovaj naš svijet nema svrhe, onda nema ni Boga: „Svemir me zbunjuje i ja ne mogu sanjati da ovaj sat ide a da nikako nema Urara“ (Voltaire). Ako pak nema Uzroka-Svrhe, čemu onda i moral i savjest?! Kako reče Dostojevski: „Ako nema Boga – onda je sve dopušteno“.

Ova razmatranja uvode pisca u rasprave o suvremenom ateizmu – nijekanju Boga. U prvom redu tu se javlja marksistički ateizam i njegov humanizam, oba nepomirljiva s kršćanstvom i njegovim humanizmom. Ali i tu stvari kreću naprijed pa je, kako je poznato, talijanska KP sebe proglasila „svjetovnom i demokratskom“, a ne više ateističkom ili teističkom strankom. Oko toga se dandanas vode rasprave i u drugim KP pa tako i u SKJ. Pisac dotiče i druge ateizme, starije ili novije, ali zagovara „bratski razgovor“ sa svima. Pri tome, ne treba nikada zaboraviti da kršćanstvo nije tek određeni pogled na svijet, koji mi primamo ili ne primamo jer nam pogoduje ili ne. Jedini je problem znati da li se nešto dogodilo ili nije: **je li Krist koji se u božićnoj noći rodio, nakon smrti uskrsnuo ili nije? Tko je Krist kojeg Božić svake godine slavimo?** Ako je on Bog-čovjek koji je uskrsnuo od mrtvih, onda je to odgovor na sve i za povijest za sve.

Kao svojevrstan priručnik, Romčeva knjiga je nezaobilazna za svakog pismena čovjeka, željna znanja i kulture. Posebno u nas, gdje se o svemu često raspravlja „napamet“, po onoj: „Nemoj ti meni, znam ja to...“ Ali, ova je knjiga također i izvrsna „obrana moga vjerovanja“ za svakog kršćanina, kojem je stalo

do njegove vjere. U oba slučaja, ova vrijedna knjiga „O Bogu i religiji“ trebala bi resiti svaki hrvatski kršćanski dom. Stoga je treba što prije nabaviti, jer kad iziđe slijedeća, ova prva će knjiga vjerojatno već biti iscrpljena. Cijena: 25.- DM. SZ

Tomislav J. ŠAGI-BUNIĆ: **EUHARISTIJSKI PUT SV. LEOPOLDA BOGDANA MANDIČA**. Niz Metanoja. Cijena 5.- DM.

Kršćanska zrelost i potresna humanost novoga katoličkog i hrvatskog sveca nadahnjivala se na euharistiji – saznajemo u ovoj knjižici. Iz nje ćemo naučiti kako je euharistija i za nas više pitanje životnog identiteta negoli dužnosti i vjerskog programa.

Lush GJERGJI: **ŽIVOT JE NAŠ: HVALA I OPROSTI**. Niz Metanoja. Str. 102, cijena 6.- DM.

Razmatranja u ovoj knjižici plod su duhovnih vježbi i raznih drugih susreta u istinskom traženju smisla i sadržaja Svetoga pisma, Božje poruke nama danas. To je pokušaj da se Božjoj riječi pristupi antropološki, psihološki, s konkretnim problemima i poteškoćama današnjeg svijeta i čovjeka.

Danas biti čovjek možda najprije znači biti spreman i sposoban komunicirati. Susret sa samim sobom, susret s drugima, susret s Bogom ostaje temeljna mogućnost i temeljan problem svakog čovjeka.

Bog komunicira s nama na razne načine, a najviše preko sakramenta izmirenja, opraštanja (ispovijedi) i preko euharistije. Ta su dva nepresušna izvora života dana nama za ljudski, kršćanski rast, za napredak naših kršćanskih zajednica. Zato je u ovim razmatranjima uvijek prisutna trostruka širina komuniciranja, s naglaskom na dva sakramenta, na opraštanju i ljubavi, te uz životni odgovor: oproštenje i zahvalnost.

Aforizmi

Daj gladnima svoje riže, a onima koji trpe svojega srca. *Kineska poslovice*

Smiješak spada u ono malo stvari na koje se još ne plaća porez. *K. O. Schmidt*

Ako u svom srcu nosim zelenu granu, sigurno će na nju doletjeti ptica pjevica. *Kineska poslovice*

Mali poslovi koje obavimo bolji su od velikih koje planiramo. *G. Marshall*

Riječi koje izlaze iz srca dolaze do srca. *Židovska poslovice*

Radovati se radosti drugih – to je tajna sreće. *G. Bernanos*

I danas bih mogao pomilovati lubanju čovjeka koji je iznašao ferije. *Jean Paul*

Žalosno je kad ruke nemaju srca. *Indijska poslovice*

Prepametni rijetko nalaze prijatelje. *Japanska poslovice*

Sretan Božić i blagoslovljena Nova godina! Frohe Weihnachten und ein gesegnetes neues Jahr!

Mladi iz berlinske misije u Rimu

„Papa voli Hrvate“

O. Duško Džimbeg doveo je 7 djevojaka i 3 mladića na hodočašće u Rim od 28. listopada do 1. studenog 1984. Mala grupa, ali hrabra, jer je na biblijskoj olimpijadi ove godine u Frankfurtu osvojila 2. i 3. mjesto. Njihovo hodočašće u Rim i posjet Papi bilo je nagrada za trud i marljivost koju su uložili i za znanje koje su pokazali na natjecanju.

Došli su u Rim vidjeti Papu, pohoditi sveta mjesta i obići kulturne spomenike. Najvažniji događaj bila je generalna audijencija 31. listopada. Dotičnog dana bile su dvije audijencije. Za vjernike iz Njemačke, te nekoliko manjih skupina drugih naroda, bila je audijencija na njemačkom jeziku u bazilici sv. Petra. Druga audijencija bila je na talijanskom jeziku u dvorani „Pavao VI“. Mladi iz Berlina našli su se u živopisnim hrvatskim narodnim nošnjama u moru njemačkih hodočasnika. Naši mladići i djevojke našli su se na tribini sv. Andrije, tik uz sam glavni oltar s kojega Sveti Otac govori. Sveti Otac je po običaju pozdravio vjernike, rukujući se sa svima onima s kojima je to bilo moguće. Brzo je došao do naše male skupine i zadržao s dvije-tri minute u razgovoru promatrajući živopisne narodne nošnje, jedine toga dana u prepunoj bazilici. Jedna od djevojaka predala je Svetom Ocu monografiju Zagreba s riječima posvete i potpisima mladih. Rukujući se sa svakim posebno Sveti Otac je

pažljivo slušao tumača upućujući po koju rečenicu na hrvatskom. S ocem Duškom se na kraju rukovao. Otac Duško mu je rekao: „Hrvati vole Papu“, a Sveti Otac je odgovorio: „Papa voli Hrvate, Papa voli Hrvate, Papa voli Hrvate.“

Kad je završio obilazak, Sveti Otac je sjeo na stolicu na glavnom oltaru i poslije najave hodočasničkih grupa od strane protokolara, progovorio je vjernicima o bračnom moralu, tumačeći encikliku „Humanae vitae“, da bi potom pozdravio svaku pojedinu grupu njemačkih hodočasnika. Konačno se obratio i mladima iz naše misije i njihovu misionaru slijedećim riječima: „Hvaljen Isus i Marija! S radošću pozdravljam mlade i njihovog župnika oca Duška iz Hrvatske katoličke misije u Berlinu. Vi ste dobili kao nagradu za pobjedu na biblijskoj olimpijadi u Frankfurtu putovanje u Rim i posjet Svetom Ocu. Nastavite pohađanjem vjeronauka, to jest produbljivanjem vašega znanja vjere i iza ove vjeronaučne olimpijade, jer kako ćete moći biti pravi vjernici, ako nećete dobro poznavati našu katoličku vjeru? Papa vama, koji živite izvan drage Hrvatske, vašim roditeljima i braći od srca podjeljuje svoj Apostolski blagoslov.“

U moru njemačkih hodočasnika našao se i po koji Hrvat, prije svega svećenici i časne sestre koje rade među njemačkim vjernici-

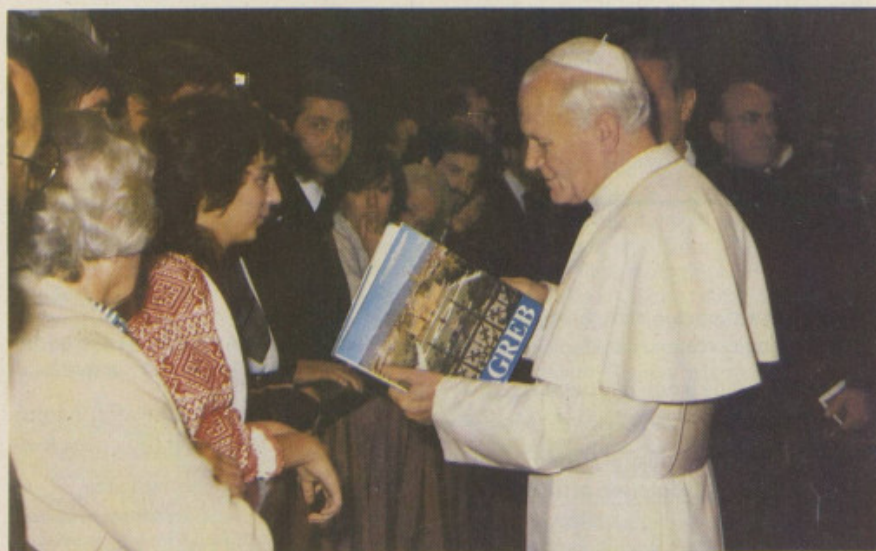

Svjetlo je simbol jedinog Svjetla svijeta
– Isusa Krista

ma. Čuvši riječi materinskog jezika, bili su toliko ganuti da su poslije audijencije došli pozdraviti mlade. Posebno treba istaći da je mlade pozdravio njemački biskup iz Aache-
na, zadržao se s njima u kraćem razgovoru ističući kako poznaje vjeru našega naroda. Mladi su spremno ispunili njegovu želju da se s njim slikaju. Još dugo poslije toga bili su meta mnogih filmskih, televizijskih kamera i fotoaparata hodočasnika i turista na trgu Sv. Petra.

Potom su mladi posjetili Radio Vatikan i vidjeli kako se pripremaju i odašilju programi. Primio ih je i pozdravio zamjenik generalnog direktora Radio Vatikana, zatim direktor hrvatskog programa. Na kraju su dobili prigodne poklone – suvenire Radio Vatikana. Istog dana navečer hrvatski i slovenski program Radio Vatikana posvetili su mladima obilan prostor u večernjem programu. „L'Osservatore Romano“ od 1. studenog donio je po običaju izvještaj s audijencije s kompletnim tekstom, a kratku vijest donio je i talijanski dnevnik „Avvenire“ od istog dana.

Na svetkovinu Svih Svetih mladi su navečer otputovali u Berlin noseći sa sobom nezaboravne i neizbrisive uspomene. Očevicac

Papa s radošću lista monografiju Zagreba koju su mu poklonili berlinski „olimpijasi“

Postvertriebsstück D 2384 E Gebühr bezahlt:

Scholl + Klug Druckerei GmbH · 6082 Mörfelden-Walldorf 1